



РЕШЕНИЕ

13.09.2021

с. Верхний Услон

КАРАР

№ 13-174

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы
Олы Меми авыл җирлегенең генераль планын раслау турында

Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл җирлегенең тотрыклы үсеше өчен шартлар тудыру максатыннан, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законга, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына, Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл җирлеге Уставына таянып, ачык тыңлаулар беркетмәсе, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 30 гыйнварындагы карары белән расланган генераль план проекты буенча Бәяләмәне исәпкә алып,

Югары Ослан муниципаль районы Советы
каrar итте:

1. Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл җирлегенең генераль планын кушымталар нигезендә расларга.
2. Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл җирлеге Советының 2012 елның 29 декабрдәгә 22-114 номерлы карары белән расланган Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл җирлегенең генераль планы үз көчен югалткан дип танырга (2015 елның 7 декабрдәгә үзгәрешләр белән).
3. Әлеге карарны Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматның рәсми порталында урнаштырырга.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Югары Ослан муниципаль районы Советының икътисади үсеш, экология, табигый ресурслар һәм җир мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет Рәисе,
Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы

М.Г. Зиатдинов

Югары Ослан муниципаль районы
Советының 2020 елның 13 сентябреннән
13-174 номерлы карарына

1 кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ОЛЫ МЕМИ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТҮБӘН ОСЛАН АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

РАСЛАНГАН ӨЛЕШЕ

Том 1

Территориаль планлаштыру турындагы нигезләмәләр

2021 ел

ЭЧТӨЛӨК

<u>ПРОЕКТ СОСТАВЫ</u>	4
<u>1.КЕРЕШ</u>	5
<u>1.1. Генераль планның максатлары һәм бурычлары.</u> .	5
<u>2. ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘЛӘР</u>	6
<u>2.1. Жирлекнең, муниципаль районның жирле әһәмияттәге, региональ әһәмияттәге, федераль әһәмияттәге урнаштыру өчен планлаштырыла торган жирле әһәмияттәге объектарының төрләре, билгеләнеше һәм исемнәре, аларның төп характеристикалары һәм урнашу урыны турында белешмәләр</u>	6
<u>2.2. Функциональ зоналар</u>	8
<u>2.3. Планлаштырылган объектарны урнаштыруга бәйле рәвештә мондый зоналарны билгеләү таләп ителгән очракта территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга характеристика</u> Ошибка! Закладка не определена.	
<u>3. ТОРАК ПУНКТЛАР ЧИКЛӘРЕ</u>	Ошибка! Закладка не определена.

ПРОЕКТ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл
жирлегенең генераль планы түбәндәге составта эшләнде:

Расланган өлеш

Текст материаллары:

тәртип №	Исеме	Том
1	Территориаль планлаштыру турында нигезләмәләр	1

График материаллар:

бит №	Исеме	Том	Масштаб
1	Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектларын урнаштыру буенча планлаштырылган карта	2	1:10 000
2	Жирлекнең функциональ зоналары картасы	2	1:10 000
3	Торак пункт чикләре картасы	2	1:10 000

Кушымта

тәртип №	Исеме	Том
1	Торак пункт чикләре турында мәгълүмат	–

Генераль планын нигезләү буенча материаллар

Текст материаллары:

тәртип №	Исеме	Том
1	Аңлатма язуы	3

График материаллар:

тәртип №	Исеме	Том	Масштаб
1	Жирлек территориясен заманча куллану картасы	4	1:10 000
2	Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналарның чикләре картасы (гамәлдәге нигезләмә)	4	1:10 000
3	Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналарның чикләре картасы (проект тәкъдиме)	4	1:10 000

1. КЕРЕШ

Өлеге проект Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Советының 2012 елның 29 декабрдәге 22-119 номерлы карары белән расланган Олы Меми авыл җирлегенең 2015 елның 07 декабрдәге 5-28 номерлы карар редакциясендә Генераль планы урынына эшләнә.

Олы Меми авыл җирлеге Генераль планы проектының заказчысы-Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл җирлеге Башкарма комитеты.

Проектны эшләүче - «Максима» жаваплылыгы чиклэнгән җәмгыяте.

Проект 2040 елга кадәр исәплэнгән вакытка эзерлэнгән, тормышка ашыру этаплары билгелэнмэгән.

1.1. Генераль планының максатлары һәм бурычлары

Генераль планы эшләүнең төп максатлары булып тора:

- җирлекнең шәһәр төзелеше үсешен тәмин итү һәм юнәлешен билгеләү;
- авыл җирлеген җирле дәрәжәдәге шәһәр төзелеше документлары белән тәмин итү.

Өлеге максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны үтәү таләп ителә:

- авыл җирлеге территориясен комплекслы бәяләү;
- торак пунктлар чикләренә төзәтмәләр кертү;
- җирлек территориясен функциональ зоналаштыру, функциональ зоналарның параметрларын билгеләү;
- мөмкин булган торак төзелеше өчен территорияләрне билгеләү;
- җитештерү функцияләрен үстерү өчен территорияләрне билгеләү;
- халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсен үстерү. Генераль планының проект Олы Меми авыл җирлеге һәм Югары Ослан муниципаль районының социаль-иқтисади үсеш планнарын формалаштыру яки төзәтү, җирдән файдалану һәм төзелеш, территорияне планлаштыру кагыйдәләрен эзерләү өчен нигез булып тора.

ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

2.1. Жирлектәге, муниципаль районның жирле әһәмияттәге, төбәк әһәмиятендәге, федераль әһәмияттәге, аларның төп характеристикалары һәм урнашуы өчен планлаштырыла торган объектларның төрләре, билгеләнеше һәм исемнәре турында белешмәләр, аларның төп характеристикалары һәм урнашуы

Таблица

Карталар да №	Төр	Билгеләнеше һәм исеме	Төп характеристикалар	Урнашкан урыны	Функциональ зонасы
Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары					
1	спорт объекты	Спорт залы	проект егәрлеге - идән майданының 144 кв. м	Олы Меми авылы	ижтимагый-эшлекле зона
2	спорт корылмасы	Яссылык корылмасы	проект куәте - 800 кв. м	Олы Меми авылы	ижтимагый-эшлекле зона
Муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектлары					
3	күпер корылмасы	"Ивановское - Олы Меми" автомобиль юлында инеш аша күпер кичүе	-	жирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
4	күпер корылмасы	"Патрикеево - Ивановское" автомобиль юлында инеш аша күпер кичүе	-	жирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
5	ял һәм туризм объектлары	Төп маршрутның туристлык комплексы	-	Ивановское бистәсе	рекреацион билгеләнештәге зона
6	каты эшлекле автомобиль юллары	"Ивановское - Олы Меми" автомобиль юлы	асфальт - бетон; категория - V; озынлыгы-5182 м	жирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы

7	каты өслекле автомобиль юллары	"Патрикеев о-Ивановское" автомобиль юлы	асфальт - бетон өслеге; категория - V; озынлыгы-1391 м	жирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
Региональ (республика) әһәмиятендәге объектлар					
Объектларны урнаштыру планлаштырылмый					
Федераль әһәмияттәге объектлар					
8	күпер корылмасы	"Мәскәү - Казан" М12 автомобиль юлында Зәя елгасы аша күпер кичүе	-	жирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
9	каты өслекле транзит автомобиль юллары	"Мәскәү - Казан" М12 автомобиль юлы	асфальт - бетон өслеге; категория - I; озынлыгы-794 м	жирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
Башка объектлар					
10	руда булмаган материаллар чыгару предприятиесе	Ком чыгару буенча карьер	-	Ивановское бистәсеннән көнбатышка таба	сәнәгать предприятиеләренең житештерү зонасы

2.2. Функциональ зоналар

2 таблица

Зона исеме	Зонаның функциональ билгеләнеше	Зона параметрлары	Зонада жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану кодлары *
Шәхси торак йортлар төзү зонасы	- шәхси торак төзелеше; - аз ғына территорияләр биләп торган һәм торак төзелеше территориясендә урнашкан социаль, ижтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге объектлар, инженерлык инфраструктурасы объектлары	төп бинаның иң чик катлары: 3 (мансардны да кертеп); төзелеш коэффициенты: 0,3-гә кадәр	2.1; 2.2; 2.3; 2.7; 2.7.1; 12.0
Ижтимагый-эшлекле зона	мәдәният, мәгариф, спорт, сәламәтлек саклау, социаль тәэмин итү, сәүдә, жәмәгать туклануы, көнкүреш һәм кунакханә хезмәте күрсәтү объектлары; административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләре; дини биналар	төп корылма катларының чик саны: 5 (мансардны да кертеп); төп корылманың чик биеклеге: 20 м; төзелеш коэффициенты: 1гә кадәр	2.7; 2.7.1; 3.0; 4.0; 5.1; 12.0 - 12.1
Рекреацион билгеләнештәге зона	- базалар һәм ял йортлары; - балалар лагерьлары; - яхт-клублар, көймә станцияләре - спорт инвентаре прокаты базасы - спорт базалары; - физкультура-сәламәтләндрәү объектлары; - туризм объектлары	билгеләнми	5.0; 9.0 - 9.3
Сәнәгать предприятиеләренең житештерү зонасы	- куркынычның IV һәм V класслы сәнәгать житештерүе объектлары; - санитар-яклау зонасы проектын эшләгәндә һәм эшкәрткәндә алдынгы технологик чишелешләрне куллану шартында, башка куркыныч класслардагы сәнәгать житештерүе объектлары	төзелеш коэффициенты: 0,8 гә кадәр	6.1 - 6.6; 6.9; 6.11; 10.1
	- файдалы казылмалар	билгеләнми	

	чыгару объектлары		
Авыл хужалыгы предприятиеләренең һәм авыл хужалыгын тәмин итү объектларының житештерү зонасы	- куркынычның IV һәм V класс авыл хужалыгы житештерү объектлары; - санитар-яклау зонасы проектын эшләгәндә һәм эшкәрткәндә алдынгы технологик чишелешләрдән файдалану шарты белән авыл хужалыгы житештерү һәм башка куркыныч класстагы объектлар	төзелеш коэффициенты: 0,8 гә кадәр	1.7 - 1.18
	- авыл хужалыгын тәмин итү объектлары	төзелеш коэффициенты: 0,6	
Инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү зонасы	- торак пунктларның электр, газ, жылылык, су белән тәмин итү, ташландык суларны агузу объектлары; - антенна-мачта корылмалары, элемтә объектлары; - гидротехник корылмалар; - магистраль торбаүткәргечләр объектлары; - янгын куркынычсызлыгын тәмин итү объектлары; - чүп эшкәртү предприятиеләре; - кар саклау һәм эшкәртү объектлары	билгеләнми	3.1; 3.9.1; 6.7 - 6.8; 7.5; 11.3; 12.2
Транспорт инфраструктурасы зонасы	- каты өслекле автомобиль юллары; - вокзал, автомобиль транспорты станцияләре; - автомобиль заправка станцияләре - автотранспортка хезмәт күрсәтү, юл буе сервисы объектлары - транспортны саклау объектлары; - тимер юл вокзаллары һәм станцияләр; - причаллар, пристаньлар, елга вокзаллары; - аэропортлар, аэродромнар, очып китү-утыру полосалары	билгеләнми	2.7.1; 4.9; 4.9.1; 5.4; 7.1 - 7.4; 12.0

	һәм майданчыклары		
Зиратлар зонасы	- зиратлар	билгеләнми	12.1
Башка зоналар	- торак пунктларда мөстәкыйль яшел үсентеләр; - торак пунктларның башка территорияләре	билгеләнми	9.1; 12.0
Авыл хужалыгы жирләре зонасы	- авыл хужалыгы жирләре; - жәйге лагерьлар, терлекләр өчен утарлар; - күчеш белән капланган, авыл хужалыгы жирләре территориясендә капланмаган автомобиль юллары; - кыр юллары	билгеләнми	1.1; 1.19 – 1.20
Урманнар һәм башка үсемлекләр зонасы	- урманнар; - кисемтәләр; - торак пунктлардан читтә куак үсемлекләре; - күчеш белән капланган, урманнар территориясендә капланмаган автомобиль юллары; - урман юллары	билгеләнми	1.17; 10.0
Акваторияләр зонасы	- өске су объектлары; - сазлар	билгеләнми	11.0

* дөүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 2020 елның 10 ноябринән П/0412 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә билгеләнде

2.3. Планлаштырылган объектларны урнаштыруга бәйле рәвештә мондый зоналарны билгеләү таләп ителгән очракта территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга характеристика

Планлаштырыла торган объектларны урнаштыру белән бәйле рәвештә урнаштыру таләп ителә торган территорияләргә файдалануның махсус шартлары булган зоналар турында белешмәләр 3 таблицада китерелгән.

3 таблица

Зона исеме	Чыганак исеме	Зона күләме, м
Санитар-яклау зоналары	Ком чыгару буенча карьер	100
Юл буе полосалары	"Мәскәү - Казан" М12 автомобиль юлы	75
	"Ивановское - Олы Меми" автомобиль юлы	25

	"Патрикеево-Ивановское" автомобиль юлы	25
--	---	----

Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналарның күләме һәм конфигурациясе әлеге зоналар проектларын эшләү белән бәйләү рәвештә төгәлләштерелергә мөмкин.

3. ТОРАК ПУНКТЛАР ЧИКЛӘРЕ

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл җирлеге Советының 2012 елның 29 декабреннән 22-114 номерлы Карары белән расланган Торак пунктларның гамәлдәге чикләре Олы Мәми авыл җирлегенең генераль планы белән билгеләнгән.

Күчәмсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында торак пунктлар чикләре турында мәгълүматлар юк.

Әлеге проект нигезләмәләрен тормышка ашыру өчен Олы Меми, Заборная Поляна һәм Ивановское авыллары торак пунктларының чикләрен үзгәртү таләп ителә.

Торак пунктларның гамәлдәге һәм планлаштырылган чикләре әлеге проектның график материаллары составында Торак пунктлар чикләре картасында күрсәтелгән.

Торак пунктларның чикләрен үзгәртү күздә тотыла торган территорияләр участоклары 4 таблицада һәм Торак пунктлар чикләре картасында күрсәтелгән.

4 таблица

Торак пункт	картада участок №	Мәйданы, га
Олы Меми авылы	1	-31,621
	2	-2,478
	3	-0,172
	4	-0,125
	5	-0,098
	6	-0,034
Заборная Поляна авылы	7	-2,059
	8	+0,734
Ивановское бистәсе	9	-8,788
	10	-5,11
	11	-1,471

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ОЛЫ МЕМИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ НИГЕЗЛӨУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

3 Том

Аңлатма язуы

2021 ел

ЭЧТӨЛӨК

ПРОЕКТНЫҢ СОСТАВЫ	15
1. КЕРЕШ	16
1.1. Генераль планның максатлары һәм бурычлары	16
1.2. Комплекслы социаль-икътисадый үсеш планнары һәм программалары, шәһәр төзелеше документлары һәм кулланыла торган материаллар турында белешмәләр	
1.3. Жирлекнең кыскача характеристикасы	18
2. ЖИРЛЕК ТЕРРИТОРИЯСЕНЕҢ ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫН ҺӘМ КУЛЛАНЫЛЫШЫН АНАЛИЗЛАУ. ГЕНЕРАЛЬ ПЛАН ЧАРАЛАРЫНЫҢ НИГЕЗЛӘНЭШЕ	19
2.1. Торак фонды	19
2.2. Социаль, ижтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге объектлар	19
2.3. Сәнәгать предприятиеләре һәм объектлары	22
2.3.1. Сәнәгать житештерүе объектлары	22
2.3.2. Житештерү сәнәгате предприятиеләре һәм объектлары	
2.4. Авыл хужалыгы, балыкчылык һәм балыкчылык предприятиеләре һәм объектлары	23
2.4.1. Авыл хужалыгы, балыкчылык һәм балыкчылык предприятиеләре	23
2.4.2. Авыл хужалыгын тәэмин итү объектлары	23
2.5. Склад объектлары	23
2.6. Зиратлар, махсус билгеләнештәге объектлар	24
2.7. Ял һәм туризм объектлары	
2.8. Транспорт инфраструктурасы	25
2.8.1. Автомобиль транспорты	25
2.8.2. Тимер юл транспорты	27
2.8.3. Су транспорты	27
2.8.4. Һава транспорты	27
2.8.5. Торбаүткөргеч транспорт	27
2.9. Инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү	27
2.9.1. Магистраль инженерлык коммуникацияләре	27
2.9.2. Электр белән тәэмин итү	28
2.9.3. Газ белән тәэмин итү	28
2.9.4. Су белән тәэмин итү	28
2.9.5. Су бүлү	29
2.9.6. Жылылык белән тәэмин итү	29
2.9.7. Элемтә	29
2.9.8. Коммуналь калдыкларны чыгаруны оештыру	30
2.9.9. Янғын куркынычсызлыгы	30
3. ТОРАК ПУНКТ ЧИКЛӘРЕ	31
3.1. Торак пунктларның чикләрен үзгәртү нигезләмәсе	31
3.2. торак пункт чикләреннән төшереп калдырыла торган торак пунктлар чикләренә кертелә торган жир кишәрлекләре исемлегә	32
4. МӨДӨНИ МИРАС ОБЪЕКТЛАРЫ	38
5. АЕРУЧА САКЛАУЛЫ ТАБИГАТЬ ТЕРРИТОРИЯЛӘРЕ	39
6. МАХСУС ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР	40
7. УРМАНЧЫЛЫК ЧИКЛӘРЕ, УРМАН ФОНДЫНА КЕРҮЧЕ ТЕРРИТОРИЯЛӘР ТУРЫНДА БЕЛЕШМӘЛӘР	42
8. ТАБИГАТЬ ШАРТЛАРЫ ҺӘМ ЭКОЛОГИК ХӘЛ	43
8.1. Табигый шартлар һәм ресурслар	43
8.1.1. Рельеф	43

8.1.2. Файдалы казылмалар	43
8.1.3. Гидрогеологик шартлар	43
8.1.4. Өслек һәм жир асты сулары	43
8.1.5. Климатик характеристика	44
8.1.6. Инженер-геологик шартлар	45
8.1.7. Ландшафт, туфрак катламы, үсемлекләр	45
8.2. Өйләнә-тирә мохит торышын бәяләү	45
8.2.1. Атмосфера һавасының торышы	45
8.2.2. Су ресурсларының торышы	45
8.2.3. Туфрак катламының һәм жир ресурсларының торышы	45
8.2.4. Житештерү һәм куллану калдыклары, биологик калдыклар	46
8.2.5. Физик факторлар йогынты	46
8.2.6. Яшел утыртмаларның торышы	46
8.3. Экологик хәлне оптимальләштерү чаралары	46
9. ТАБИГЫЙ ҺӘМ ТЕХНОГЕН ХАРАКТЕРДАГЫ ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛЛӘР БАРЛЫККА КИЛҮ КҮРКҮНЫЧЫНЫҢ ТӨП ФАКТОРЛАРЫНЫҢ ИСЕМЛЕГЕ ҺӘМ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ	50
9.1. ирлек территориясенә йогынты ясый ала торган табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрнең мөмкин булган чыганаclarы исемлеге	50
9.2. Авыл жирлеге территориясендә, шулай ук жирлек территориясе янында техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаclarы исемлеге	54
9.3. Жирлек территориясендә биологик-социаль характердагы гадәттән тыш хәлләрнең мөмкин булган чыганаclarы исемлеге	56
9.4. Янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча чаралар исемлеге	57
10. ТӨП ТЕХНИК-ИКТІСАДЫЙ КҮРСӘТКЕЧЛӘР	58

ПРОЕКТ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл жирлегенең генераль планы түбәндәге составта эшләнде:

Расланган өлеш
Текст материаллары:

тәртип №	Исеме	Том
1	Территориаль планлаштыру турында нигезләмәләр	1

График материаллар:

бит №	Исеме	Том	Масштаб
1	Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектларын урнаштыру буенча планлаштырылган Карта	2	1:10 000
2	Жирлекнең функциональ зоналары картасы	2	1:10 000
3	Торак пункт чикләре картасы	2	1:10 000

Кушымта

тәртип №	Исеме	Том
1	Торак пункт чикләре турында мәгълүмат	–

Генераль планын нигезләү буенча материаллар

Текст материаллары:

тәртип №	Исеме	Том
1	Аңлатма язуы	3

График материаллар:

тәртип №	Исеме	Том	Масштаб
1	Жирлек территориясен заманча куллану картасы	4	1:10 000
2	Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналарның чикләре картасы (гамәлдәге нигезләмә)	4	1:10 000
3	Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналарның чикләре картасы (проект тәкъдире)	4	1:10 000

1. КЕРЕШ

Өлеге проект Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл жирлеге Советының 2012 елның 29 декабрәндә кабул ителгән 22-114 номерлы карары белән расланган Олы Меми авыл жирлегенең генераль планын алмаштыра.

Югары Ослан авыл жирлеге Генераль планы проектының заказчысы-Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл жирлеге Башкарма комитеты.

Проектны эшләүче - «Максима» җаваплылыгы чиклэнгән җәмгыяте.

Проект 2045 елга кадәр исәплэнгән вакытка эзерлэнгән, тормышка ашыру этаплары билгелэнмэгән.

1.1. Генераль планының максатлары һәм бурычлары

Генераль планы эшләүнең төп максатлары булып тора:

- жирлекнең шәһәр төзелеше үсешен тәмин итү һәм юнәлешен билгеләү;
- авыл жирлеген жирле дәрәжәдәге шәһәр төзелеше документлары белән тәмин итү.

Өлеге максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны үтәү таләп ителә:

- авыл жирлеге территориясен комплекслы бәяләү;
- торак пунктларның чикләрен билгеләү;
- жирлек территориясен функциональ зоналаштыру, функциональ зоналарның параметрларын билгеләү;
- мөмкин булган торак төзелеше өчен территорияләрне билгеләү;
- житештерү һәм склад функцияләрен үстерү өчен территорияләрне билгеләү;
- транспорт һәм инженерлык инфраструктурасын үстерү;
- туризмны һәм рекреацияне үстерү;
- халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсен үстерү.

Генераль планының проект карарлары Югары Ослан авыл жирлеге һәм Олы Меми муниципаль районының социаль-икътисади үсеш планнарын формалаштыру яки төзәтү, жирдән файдалану һәм төзелеш, территорияне планлаштыру кагыйдәләрен эзерләү өчен нигез булып тора.

1.2. Комплекслы социаль-икътисади үсеш планнары һәм программалары, шәһәр төзелеше документлары һәм кулланыла торган материаллар турында мәгълүмат

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл жирлегенең генераль планы проекты Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының түбәндәге норматив хокукый актлары таләпләре нигезендә эзерләнә:

- Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы, 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ;
- Россия Федерациясе Жир кодексы, 25.10.2001 ел, № 136-ФЗ;
- Россия Федерациясенең Урман кодексы, 04.12.2006 ел, № 200-ФЗ;
- Россия Федерациясенең Су кодексы, 03.06.2006 ел, № 74-ФЗ;
- «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

– «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмат белән тәэмин итү турында» 09.06.2006 ел, № 363 РФ Хөкүмәте карары;

– «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы;

– «Югары Ослан муниципаль районы «Муниципаль берәмлегенң һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 19-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы;

– РФ төзелеш һәм торак-коммуналь комплекс буенча дәүләт комитетының 29.10.2002 ел, № 150 «Шәһәр төзелеше документларын эшләү, килештерү, экспертиза һәм раслау тәртибе турында инструкцияне раслау турында» карары (СНиП 11-04-2003) (29.12.2004 ел, № 190-ФЗ РФ Шәһәр төзелеше Кодексына каршы килми торган өлешендә) (СНиП 11-04-2003));

-СП 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89 актуальләштерелгән редакциясе. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»;

СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-эпидемиологик кагыйдәләр һәм нормативлар»;

– «2019 елга кадәр ижтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары (2016 елның 18 ноябрәндәге редакциядә);

– Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 13.03.2018 ел, № 149 карары белән расланган калдыклар белән, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә территорияль схема.

Өлеге проект түбәндәге социаль-икътисадый үсеш программаларының һәм планнарының Нигезләмәләрен исәпкә алып әзерләнгән:

– «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен раслау турында» 2015 елның 17 июнәндәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән расланган Стратегия (алга таба-Стратегия);

– 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәрге план чорына Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының социаль-икътисади үсеш стратегиясе (әзерлек стадиясендә).

Стратегия нигезендә Югары Ослан муниципаль районы территориясе түбәндәге проектларны тормышка ашыру территориясе булып тора: «Күчәрүне реновацияләү», «Казан агломерациясенә инженерлык инфраструктурасын үстерү һәм модернизацияләү», «Казанның шәһәр яны зонасы», «Сәнәгать зоналары редевелопменты», «Казан агломерациясенә транспорт инфраструктурасын үстерү», «Идел-Кама агымы «Экозонасы», «Чиста юл» флагман проекты, Казан икътисадый зонасында калдыклар белән идарә итү буенча проект.

Генераль планда каралган чаралар Стратегиянең югарыда күрсәтелгән проектларына каршы килми.

Жирлек территориясендә гамәлдә булган территорияль планлаштыру документлары:

– Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2012 елның 28 декабрәндәге 2607-р номерлы боерыгы белән расланган Сәләмәтлек саклау өлкәсендә Россия Федерациясенә территорияль планлаштыру схемасы;

– Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 26.02.2013 ел, № 247-р боерыгы белән расланган югары һөнәри белем бирү өлкәсендә Россия Федерациясенә территорияль планлаштыру схемасы;

– Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 19 мартындагы 384-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган федераль транспорт өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы;

– Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 13 августындагы 1416-р номерлы боерыгы белән расланган (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2017 елның 28 декабрдәгә 2973-р номерлы боерыгы белән расланган редакциясендә) торба үткәргеч транспорты өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы;

– Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 11 ноябрдәгә 2084-р номерлы боерыгы белән расланган (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2017 елның 15 ноябрдәгә 2525-р номерлы боерыгы белән расланган редакциясендә) энергетика өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы;

– Россия Федерациясе Президентының 2015 елның 10 декабрдәгә 615с номерлы Указы белән расланган оборона һәм куркынычсызлык өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы;

– Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 21.02.2011 ел, № 134 карары белән расланган (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 9 июлдәгә 559 номерлы карары белән расланган редакциясендә) Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасы;

– Югары Ослан муниципаль районы Советының 21.08.2012 ел, № 30-298 карары белән расланган Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы.

Проектны әзерләгәндә файдаланылды:

- җирне дистанцион зондлаштыру материаллары-космик фото;

– дөүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсенең кадастр исәбе мәгълүматлары;

– федераль дөүләт статистикасы хезмәте мәгълүматлары;

- 1:10000 масштабтагы картографик нигез, ул РКЦ «Земля» АЖ тарафыннан тәкъдим ителгән.

1.3. Җирлеккә кыскача характеристика

Олы Меми авыл җирлеге Югары Ослан муниципаль районының көньяк өлешендә урнашкан. Аның мәйданы 6003,329 га тәшкит итә.

Олы Меми авыл җирлеге чиге «Югары Ослан муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» № 19-ТРЗ 31.01.2005 ел (74-ТРЗ номерлы Закон редакциясендә) Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән.. Җирлек чиге турында белешмәләр Бердәм дөүләт күчәмсез милек реестрында бирелгән.

Җирлек территориясендә түбәндәгә торак пунктлар урнашкан:

- Олы Меми авылы (авыл җирлегенең административ үзәге);

- Заборная Поляна авылы;

- Ивановское поселогы

Даими халык саны 01.01.2021 елга 332 кеше тәшкит итә, шул исәптән:

- Олы Меми авылында: 299 кеше;

- Заборная Поляна авылында: 31 кеше;

- Ивановское поселогында: 2 кеше.

Мәгълүмат җирле үзидарә органнары белешмәләренә нигезләнеп күрсәтелгән.

2. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫ ҺӘМ ТЕРРИТОРИЯДӘН
 ФАЙДАЛАНУ БУЕНЧА АНАЛИЗ. ГЕНЕРАЛЬ ПЛАН ЧАРАЛАРЫН НИГЕЗЛӘУ
 2.1. Торак фонды

Гамәлдәге нигезләмә

Жирлекнең торак төзелеше бер - ике катлы индивидуаль торак йортлар белән тәкъдим ителгән, күп фатирлы торак төзелеше юк.

2020 елның 1 гыйнварына авыл жирлегенең торак фондының гомуми күләме 9,5 мең кв. м. торак мәйданы тәшкил итә.

Мәгълүмат федераль дәүләт статистикасы хезмәте белешмәләре нигезендә күрсәтелгән.

Даими халыкның торак белән тәэмин ителеше күрсәткече-28,61 кв. метр.

Проект тәкъдиме

Генераль план нигезендә торак төзелеше мөмкин булган территорияләрне бүлөп бирү каралмаган.

Торак төзелешен үстерү төзелешнең тыгызлыгын арттыру һәм файдаланылмый торган территорияләрне үзләштерү хисабына мөмкин.

2.2. Социаль, иҗтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге объектлар

Гамәлдәге нигезләмә

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә тәкъдим ителгән социаль, иҗтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге төп объектлар һәм учреждениеләр турында мәгълүмат 1 таблицада тәкъдим ителде. Әлеге мәгълүматлар 01.01.2021 ел торышына китерелгән.

Таблица 1

карта ларда №	Атамасы		Урнашкан урыны	Проект егәрлеге
МӘГАРИФ ОБЪЕКТЛАРЫ				
	мәктәпкәчә белем бирү оешмасы	тәкъдим ителмәгән		
1	гомуми белем бирү оешмасы	Урта гомуми белем бирү мәктәбе	Олы Меми авылы, Яшьләр урамы, 6 йорт	192 урын
	өстәмә белем бирүне оештыру	тәкъдим ителмәгән		
СӘЛАМӘТЛЕК САКЛАУ ОБЪЕКТЛАРЫ				
2	беренчел медик- санитар ярдәм күрсәтүче медицина оешмасы бүлекчәсе	Фельдшер- акушерлык пункты	Олы Меми авылы, Үзәк урам, 7 а йорты	10 пос. / см.
МӨДӘНИЯТ ОБЪЕКТЛАРЫ				

3	мәдәни-ял итү (клуб) тибындагы объект	Авыл мәдәният йорты	Олы Меми авылы, Яшьләр урамы, 19 йорт	200 урын
4	мәдәни-агарту объектлары	Авыл китапханәсе	Олы Меми авылы, Яшьләр урамы, 19 йорт	1162 нөсхәдә
ФИЗИК КУЛЬТУРА ҺӘМ СПОРТ ОБЪЕКТЛАРЫ				
	спорт объекты	Спорт заллары	тәкъдим ителмәгән	
	спорт корылмасы	Яссылык корылмалары	тәкъдим ителмәгән	
ХАЛЫККА ХЕЗМӘТ КҮРСӘТҮ ОБЪЕКТЛАРЫ, АДМИНИСТРАТИВ, ДИНИ ҺӘМ БАШКА СОЦИАЛЬ, ИЖТИМАГЫЙ ҺӘМ ЭШЛЕКЛЕ БИЛГЕЛӘНЭШТӘГЕ ОБЪЕКТЛАР				
5	почта элемтәсе объекты	Почта элемтәсе бүлеге	Олы Меми авылы, Яшьләр урамы, 18 йорт	–
	жәмәгать тәртибен саклау объекты	тәкъдим ителмәгән		
6	сәүдә, жәмәгать туклануы объекты	Ваклап сату объекты	Олы Меми авылы, Үзәк урам, 5 йорт	–
7	административ бина	Авыл жирлеге Советы бинасы	Олы Меми авылы, Яшьләр урамы, 19 йорт	–
8	дини оешма объекты	Чиркәү	Олы Меми авылы	–
9	дини оешма объекты	Чиркәү	Ивановское бистәсе	–

Халыкны хастаханә учреждениеләре, шулай ук ашыгыч медицина ярдәме белән тәэмин итү Югары Ослан авылының Үзәк район хастаханәсе тарафыннан башкарыла. Олы Меми авыл жирлегенә административ үзәгеннән Үзәк район хастаханәсенә кадәр ераклык якинча 51 км (ашыгыч ярдәм автомобиле килү вакыты – 51 минут тирәсе).

Авыл жирлеге халкының социаль, ижтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге төп объектлар белән тәэмин ителешенә факттагы дәрәжәсен бәяләү 2 таблицада китерелгән.

2 таблица

Объектларның тибы	Объектларның суммар факт куәте		Тәэмин ителешнең факттагы дәрәжәсе, %	Кирәкле тәэмин ителеш дәрәжәсенә ирешү өчен кирәкле объектларның житмәүчән егәрлекләре	
	кыйммәте	берәмлек үлчәү		кыйммәте	берәмлек үлчәү
Гомуми белем бирү учреждениеләре	192	урын	1444	–	урын
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре	0	урын	0	10	урын

Өстәмә белем бирү учреждениеләре	0	урын	0	11	урын
Амбулатор-поликлиника учреждениеләре	10	сменага килү	166	–	сменага килү
Клуб учреждениеләре	200	урын	201	–	урын
Авыл китапханәләре	1162	нөсхә	47	1328	нөсхә
Спорт заллары	0	кв. м майдан идән	0	116	кв. м майдан идән
Спорт (яссылык) корылмалары	0	кв. м	0	647	кв. м

Халыкның хезмәт күрсәтү объектлары белән тәэмин ителеш дәрәжәсен билгеләү «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» СП 42.13330.2016 тәкъдим ителгән нормативлар нигезендә, шулай ук «2024 елга кадәр җәмәгать инфраструктурасы, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән гамәлгә ашырылды.

Проект тәкъдире

Халыкка социаль, иҗтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге объектларга хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшырту өчен Генераль план нигезендә 3 таблицада китерелгән кайбер объектларны урнаштыру күздә тотыла.

3 таблица

Объектның статусы	Объект исеме	Төп характеристикалар	Урнашкан урыны	Урнашу нигезе
җирлекнең җирле әһәмияттәге	Спорт залы	проект егәрлеге - идән майданының 144 кв. м	Олы Мәми авылы	тиешле объектлар белән тәэмин ителешнең таләп ителгән дәрәжәсенә ирешү; җирле үзидарә органнары инициативасы
	Яссы корылма	проект куәте - 800 кв. м	Олы Мәми авылы	тиешле объектлар белән тәэмин ителешнең таләп ителгән дәрәжәсенә ирешү; җирле үзидарә органнары инициативасы

Халыкның социаль, иҗтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге төп объектлар белән тәэмин ителешенең гамәлдәге дәрәжәсен анализлау нигезендә, шулай ук мондый объектларны төзү һәм реконструкцияләү буенча чаралар, шулай ук әлеге

объектлар белән тәэмин ителешнең норматив дәрәжәсенә ирешү өчен кирәкле оештыру чаралары бүлеп бирелә. Күрсәтелгән чаралар 4 таблицادا китерелгән.

4 таблица

Объектларның тибы	Проект егәрлеге		Чаралар
	кыйммәте	берәмлек үлчәү	
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре	10	урын	Олы Меми урта гомуми белем бирү мәктәбе бинасында балалар бакчасы төркемен оештыру
Өстәмә белем бирү учреждениеләре	11	урын	Олы Меми урта гомуми белем бирү мәктәбе каршындагы балалар ижаты түгәрәкләрен оештыру
Авыл китапханәләре	1328	нөсхә	Авыл китапханәсен проект егәрлеген 2490 данәгә кадәр арттыру белән реконструкцияләү.

Искәрмә.

Әлеге чараларны тормышка ашыру финанслау булганда тормышка ашырылырга мөмкин

Авыл жирлеге халкының социаль, ижтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге төп объектлар белән тәэмин ителешенең планлаштырылган дәрәжәсен, мондый объектларны урнаштыру чараларын, шулай ук тәэмин ителешнең таләп ителә торган дәрәжәсенә ирешү буенча тәкъдимнәрне исәпкә алып, 5 таблицادا китерелгән.

5 таблица

Объектларның тибы	Гамәлдәге һәм планлаштырылган объектларның суммар куәте		Чараларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә тәэмин ителешнең йомгаклау дәрәжәсе, %
	кыйммәте	берәмлек үлчәү	
Гомуми белем бирү учреждениеләре	192	урын	1444 *
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре	10	урын	100
Өстәмә белем бирү учреждениеләре	11	урын	100
Амбулатор-поликлиника учреждениеләре	10	сменага килү	166 *
Клуб учреждениеләре	200	урын	201 *
Авыл китапханәләре	2490	нөсхә	100
Спорт заллары	144	кв. м майдан идән	124 **

Спорт (яссылык) корылмалары	800	кв. м	124 **
-----------------------------	-----	-------	--------

* тээмин ителеш күрсәткече, гамәлдәге объектларның куәте хисап чорына мондый объектларның таләп ителгән егәрлегеннән артып китүенә бәйле рәвештә, 100 % артык тәшкил итә

** планлаштырыла торган объектларның типик проектларын куллануга бәйле рәвештә тээмин ителеш күрсәткече 100 % артык тәшкил итә

Халыкның хезмәт күрсәтү объектлары белән тээмин ителеш дәрәжәсен билгеләү «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» СП 42.13330.2016 тәкъдим ителгән нормативлар нигезендә, шулай ук «2024 елга кадәр җәмәгать инфраструктурасы, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тээмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән гамәлгә ашырылды.

2.3. Сәнәгать предприятиеләре һәм объектлары

2.3.1. Сәнәгать җитештерүе объектлары

Гамәлдәге нигезләмә

Авыл җирлеге территориясендә сәнәгать җитештерүе объектлары тәкъдим ителмәгән.

Проект тәкъдиме

Генераль план нигезендә сәнәгать җитештерүе объектларын урнаштыру тәкъдим ителми.

2.3.2. Нефть чыгару сәнәгате предприятиеләре һәм объектлары

Гамәлдәге нигезләмә

Җирлектә предприятиеләр һәм чыгару сәнәгате объектлары юк.

Проект тәкъдиме

Җирле үзидарә органнары һәм җирлекнең җитештерү потенциалын тормышка ашыру өчен кызыксынган затларның ниятләренә ярашлы рәвештә, Генераль план нигезендә, «Азбаба» комы ятмасының тау бүлеп бирелгән чикләрендә Ивановский бистәсеннән көнбатышка ком чыгару карьерасын урнаштыру күздә тотыла.

Объектны урнаштыру өчен планлаштырылган әйләнә-тирә мохит торышына тискәре йогынтыны минимальләштерү өчен, аны тузан чистарту җайланмалары белән тээмин итү, якин-тирә территорияләрне максималь яшелләндерү максатка ярашлы.

2.4. Авыл хужалыгы, балыкчылык һәм балыкчылык предприятиеләре һәм объектлары

2.4.1. Авыл хужалыгы, балыкчылык һәм балыкчылык предприятиеләре

Гамәлдәге нигезләмә

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә түбәндәге авыл хужалыгы житештерүе, балыкчылык һәм балыкчылык предприятиеләре урнашкан:

Зур Меми авылыннан төньяк-көнчыгышка таба эшләмәүче эре мөгезле терлек фермасы.

Проект тәкъдиме

Авыл хужалыгы предприятиеләренәң житештерү функциональ зоналарын һәм жирлекнең көнчыгыш өлешендә гомуми майданы 30,06 га булган авыл хужалыгын тәэмин итү объектларын төзүгә бәйле авыл хужалыгы производствосын жирлек территориясендә мөмкин кадәр үстерү генераль план тарафыннан тәкъдим ителә.

Авыл хужалыгы производствосының күп функцияле булмаган предприятиеләре урнашкан территорияләр авыл хужалыгы житештерүен үстерү өчен резерв буларак карала.

2.4.2. Авыл хужалыгын тәэмин итү объектлары

Гамәлдәге нигезләмә

Авыл жирлеге территориясендә урнашкан авыл хужалыгын тәэмин итү объектларына керә:

- Олы Меми авылыннан көньяк-көнбатышка таба эшләмәүче ыңдыр табагы;
- Олы Меми авылыннан көньякка таба эшләмәүче машина-трактор паркы;
- Олы Меми авылыннан көньякка таба эшләмәүче ягулык-майлау материаллары складлары;
- Олы Меми авылыннан көньяк-көнбатышка таба эшләмәүче авыл хужалыгы продукциясен саклау складлары;
- Заборная Поляна авылыннан төньяк-көнбатышка таба эшләмәүче авыл хужалыгы продукциясен саклау складлары.

Проект тәкъдиме

Авыл хужалыгын тәэмин итү объектларын генераль план белән урнаштыру тәкъдим ителми.

Авыл хужалыгын тәэмин итүнең күп функцияле булмаган объектлары белән шөгылләнүче территорияләр тиешле функцияне үстерү өчен резерв буларак карала.

2.5. Склад объектлары

Гамәлдәге нигезләмә

Жирлек территориясендә склад объектлары юк.

Проект тәкъдиме

Склад объектларын генераль план белән урнаштыру тәкъдим ителми.

2.6. Зиратлар, махсус билгеләнештәге объектлар

Гамәлдәге нигезләмә

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә бирелгән зиратлар турында мәгълүмат 6 таблицада жирле үзидарә органнары тарафыннан бирелгән мәгълүмат (хат) нигезендә китерелгән.

6 таблица

Объект	Урнашу урыны	Факта майданы, га	Жир кишәрлегенә карау турында белешмәләр				Аңлатма
			кадастр номеры	жирләрнең категориясе	рөхсәт ителгән куллану төре	искәрмә	
Зират (эшләүчелә)	Олы Меми авылы	0,622	16:15:010101:247	торак пункт жирләре	Олы Меми т.п. зираты	-	зиратның фактагы чикләренә туры килү, жир кишәрлегеннән файдалану төрен кирәкле таләпләргә үзгәртү таләп ителә.*
			кадастр кварталының бер өлеше 16: 15: 010101				
Зират (эшләүчелә)	Ивановское бистәсе	0,9974	16:15:010201:49	торак пункт жирләре	зират	объект жир кишәрлегенә бер өлешендә урнашкан	зиратның фактагы чикләренә туры китерү, жир кишәрлегенәң характеристикаларын тиешле таләпләргә үзгәртү таләп ителә.*
			16:15:000000:3592	авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр	авыл хужалыгы житештерү өчен	объект жир кишәрлегенә бер өлешендә урнашкан	
			кадастр кварталының бер өлеше 16: 15: 010201				
Зират (эшләүчелә)	Заборная Поляна авылының кәнчыгышка таба	0,1136	16:22:190203:117	авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр	авыл хужалыгы житештерү өчен	объект жир кишәрлегенә бер өлешендә урнашкан	зиратның фактагы чикләренә туры китерү, жир кишәрлегенәң характеристикаларын тиешле таләпләргә үзгәртү таләп ителә
			16:22:190203:3	авыл хужалыгы билгеләнешендәге	-	объект жир кишәрлегенә бер өлешендә урнашкан	

			жирләр		*
			кадастр кварталының бер өлеше 16: 15: 010601	-	

* жир кишәрлегенә кирәкле характеристикалары булып тора:

жирләрнең категориясе - «Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык жирләре һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр»;

рөхсәт ителгән куллану төре - «Ритуаль эшчәнлек» (код 12.1 код, 10.11.2020 ел, № П/0412 Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәте приказы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә)

Жирлек территориясендә башка махсус объектлар юк.

Проект тәкъдиме

Генераль план белән махсус билгеләнештәге объектларны урнаштыру тәкъдим ителми.

2.7. Ял һәм туризм объектлары

Гамәлдәге нигезләмә

Жирлектә ял һәм туризм объектлары тәкъдим ителмәгән.

Проект тәкъдиме

Авыл жирлеге территориясенең зур туристлык-рекреацион потенциалы һәм уңайлы табигать шартлары булу сәбәпле, Югары Ослан муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы нигезләмәләрен тормышка ашыру максатыннан, Генераль план белән Ивановское бистәсендә сплав маршрутының туристлык комплексын урнаштыру тәкъдим ителә.

2.8. Транспорт инфраструктурасы

2.8.1. Автомобиль транспорты

Гамәлдәге нигезләмә

Жирлекнең урам-юл челтәренең төп элементлары турында мәгълүмат, аларның характеристикалары 7 таблицада китерелгән.

7 таблица

Объектның статусы	Объект исеме	Төп характеристикалар	Жирлек чикләрендә озынлыгы, м
федераль әһәмияттәге	«Казан-Буа – Ульяновск»Р – 241 транзит автомобиль юлы	категория: II; катламы: асфальт-бетон	6415
региональ әһәмияттәге	«Казан-Ульяновск» - Олы Меми» автомобиль юлы	категория: IV; катламы: асфальт-бетон	1843
	«Олы Меми-Заборная Поляна» автомобиль	категория: V; катламы: асфальт-	4764

	юлы *	бетон	
муниципаль районның жирле әһәмияттәге	башка автомобиль юллары белән переходным өслекле, башка каплау	катлам: күчеш, каплаудан башка	9292
жирлекнең жирле әһәмияттәге	торак пунктлар территориясендә торак урамнар, юллар	–	5481

* автомобиль юлының исеме Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 17 октябрдәге 916 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасының төбәк яки муниципаль әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары исемлегенә нигезендә күрсәтелгән

Олы Меми һәм Заборная Поляна авыллары каты өслекле автомобиль юллары белән тәэмин ителгән, Ивановка бистәсенә каты өслекле керү юлы юк.

Проект тәкъдиме

Генераль план нигезендә автомобиль транспортын үстерү күздә тотыла.

Урам-юл челтәре элементларын урнаштыру өчен планлаштырыла торган мәгълүматлар, аларның төп характеристикалары һәм урнашу нигезләре 8 таблицада күрсәтелгән.

Таблица 8

Объектның статусы	Объект исеме	Төп характеристикалар	Жирлек чикләрендә озынлыгы, м	Объектны урнаштыруның нигезләмәсе
федераль әһәмияттәге автомобиль юллары	"Мәскәү - Казан" М12 автомобиль юлы *	катлам-асфальтобетон; категория-I	794	Татарстан Республикасы һәм Россия Федерациясе урам-юл челтәренең бәйләнешен яхшырту; федераль транспорт өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы нигезләмәләрен гамәлгә ашыру
муниципаль районның жирле әһәмияттәге автомобиль юллары	"Ивановка - Олы Меми" автомобиль юлы	катлам-асфальтобетон; категория-V	5182	Ивановское бистәсенә каты өслекле автомобиль юлы белән тәэмин итү; муниципаль

				районның Территориаль планлаштыру схемасы нигезләмәләрен гамәлгә ашыру
	"Патрикеево- Ивановское" автомобиль юлы	катлам- асфальтобетон; категория-V	1391	муниципаль районның урам-юл челтәре элементсен яхшырту; муниципаль районның Территориаль планлаштыру схемасы нигезләмәләрен тормышка ашыру

* чараны тормышка ашыру өчен Югары Ослан муниципаль районының Территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү кирәк

Автомобиль юлларын урнаштыру, шулай ук, кыргый хайваннарның, шул исәптән, миграция куркынычсызлыгын тәэмин итүгә юнәлдерелгән берничә оештыру чараларын күздә тоту:

- хайваннар өчен жир асты һәм жир өсте кичүләрен оештыру (әлеге корылмаларның урнашуы һәм конструктив чишелешләре) планлаштырылган автомобиль юлының территорияне планлаштыру документлары һәм проект документлары белән билгеләнергә тиеш;

- хайваннарны транспорт чараларына эләктерүне булдырмый торган саклау корылмаларын һәм жайланмаларын оештыру.

Автомобиль юлларын төзегәндә, Россия Федерациясә Хөкүмәтенең «Житештерү процессларын башкарганда, шулай ук транспорт магистральләрен, труба үткәргечләрен, элемент һәм электр тапшыру линияләрен эксплуатацияләгәндә, хайваннар дөньясы объектларының һәлак булуын булдырмау буенча таләпләрне раслау турында» 13.08.1996 ел, № 997 карары һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Житештерү процессларын башкарганда, шулай ук транспорт магистральләрен, труба үткәргечләрен, элемент линияләрен һәм электр тапшыргычларын кулланганда, хайваннар дөньясы объектларының һәлак булуын булдырмау буенча таләпләр турында» 15.09.2000 ел, № 669 карарын үтәү, шулай ук Татарстан Республикасының Биологик ресурслар буенча Дәүләт комитеты белән проект документациясен килештерү

«Мәскәү – Казан» М12 автомобиль юлының эшләвен тәэмин итү өчен Зәя елгасы аша автомобиль күпер кичүләрен урнаштыру күздә тотыла.

Планлаштырылган «Ивановское – Олы Меми» һәм «Патрикеево – Ивановское» автомобиль юллары эшчәнлеген тәэмин итү өчен, инешләр аша автомобиль күпер кичүләрен урнаштыру күздә тотыла.

«Мәскәү – Казан» М12 автомобиль юлын һәм Зәя елгасы аша күпер кичүен аерым саклана торган табигый территория – «Зәя елгасы» региональ әһәмияттәге

табигать һәйкәле чикләрендә урнаштыру күздә тотыла. Шуңа бәйле рәвештә, әлеге чараларны тормышка ашыру аеруча саклана торган табигать территориясен саклауның билгеләнгән режимы нигезендә башкарылырга тиеш.

2.8.2. Тимер юл транспорты

Гамәлдәге нигезләмә

Жирлек территориясендә тимер юл транспорты күрсәтелмәгән.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә тимер юл транспорты үсешә күздә тотылмый.

2.8.3. Су транспорты

Гамәлдәге нигезләмә

Жирлек территориясендә су транспорты күрсәтелмәгән.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә су транспортын үстерү күздә тотылмый.

2.8.4. Һава транспорты

Гамәлдәге нигезләмә

Жирлек территориясендә һава транспорты күрсәтелмәгән.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә һава транспорты үсешә күздә тотылмый.

2.8.5. Торбаүткәргеч транспорт

Гамәлдәге нигезләмә

Торбаүткәргеч транспорты турында мәғлүматлар «Инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү» 2.9 бүлегендәге шушы өлешнең «Магистраль инженерлык коммуникацияләре» пунктында бирелгән.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә торбаүткәргеч транспортны үстерү күздә тотылмый.

2.9. Инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү

2.9.1. Магистраль инженерлык коммуникацияләре

Гамәлдәге нигезләмә

Жирлек территориясендә түбәндәге магистраль инженерлык коммуникацияләре тәкъдим ителгән:

– магистраль торбаүткәргечләр («Холмогоры-Клин» магистраль нефть үткәргечләре);

- 10 кВ көчәнешле һава электр тапшыру линияләре;

– элемент линияләре.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә магистраль инженерлык коммуникацияларен урнаштыру планлаштырылмый.

2.9.2. Электр белән тәэмин итү

Гамәлдәге нигезләмә

Торак пунктларны һәм житештерү объектларын электр белән тәэмин итү 0,4 кВ көчәнешле һава электр линияләре белән башкарыла. Электр көчәнешенең кимүе һәм бүлү трансформатор электр подстанцияләре тарафыннан 6-10/0,4 кВ тәэмин ителә.

Биналарның һәм корылмаларның электр энергиясе белән тәэмин ителеше 100 % тәшкил итә.

Проект тәкъдиме

Үзәкләштерелгән электр белән тәэмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

2.9.3. Газ белән тәэмин итү

Гамәлдәге нигезләмә

Торак пунктлар буенча биналарның һәм корылмаларның газ белән тәэмин ителеше дәрәжәсе:

- Олы Меми авылы: 100 %;
- Заборная Поляна авылы: 100 %;
- Ивановский бистәсе: 0 %.

Биналарны һәм корылмаларны газ белән тәэмин итүнең альтернатив чарасы булып автоном чыганаclar тора.

Проект тәкъдиме

Иваново бистәсендә үзәкләштерелгән газ белән тәэмин итү системасын оештыру әлеге торак пунктның аз санлы халкы белән бәйлә рәвештә максатка ярашлы түгел.

2.9.4. Су белән тәэмин итү

Гамәлдәге нигезләмә

Авыл жирлегә территориясендә су белән тәэмин итү жир асты чыганаclarыннан – скважина су алу жайланмаларыннан башкарыла.

Торак пунктлар буенча биналарның һәм корылмаларның су белән тәэмин ителеше дәрәжәсе:

- Олы Меми авылы: 100%;
- Заборная Поляна авылы: 0%;
- Ивановский бистәсе: 0%.

Биналарны һәм корылмаларны су белән тәэмин итүнең альтернатив чарасы булып шәхси скважиналар тора.

Жирлекнең үзәкләштерелгән хужалык-эчәр су белән тәэмин итү чыганагы булып тора:

- Олы Меми авылында су алу скважинасы (егәрлек турында мәгълүматлар юк).

Әлеге объектларның урнашуы һәм характеристикасы Югары Ослан муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы материаллары һәм жирле үзидарә органнары белешмәләре нигезендә күрсәтелгән.

Жир асты суларының сыйфаты, гомумән алганда, тулаем СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчэргә яраклы су. Үзәкләштерелгән эчэргә яраклы су белән тәэмин итү системаларының су сыйфатына карата гигиена таләпләре. Сыйфат контроле» таләпләренә туры килә

Су алу жайланмаларының жир асты байлыктарынан файдалану хокукына лицензия рәсмиләштерү стадиясендә.

СП 31.13330.2012 «Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар. СНиПның актуальләштерелгән редакциясе» нигезендә авыл жирлегә халкы өчен хужалык-эчэргә яраклы су куллану нормативы елына 24,24 мең куб. м тәшкил итә.

Проект тәкъдиме

Олы Меми авыл жирлегә халкына күрсәтелә торган коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту өчен барлык торак пунктларда да биналарның һәм корылмаларның су белән тәэмин ителеше дәрәжәсен 100% ка житкерү зарур, монның өчен Заборная Поляна авылында су челтәрләрен төзү кирәк, ул 0,44 км тәшкил итә.

Моннан тыш, Заборная Поляна авылында үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасын оештыру өчен су алу корылмасы төзәргә кирәк, аның урыны һәм характеристикасы территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

Ивановоский бистәсендә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасын оештыру әлегә торак пунктның аз санлы халкы белән бәйлә рәвештә максатка ярашлы түгел.

2.9.5. Су бүлү

Гамәлдәге нигезләмә

Жирлектә үзәкләштерелгән ташландык суларны бүлү системасы юк. Су бүлү агынты суларны чистартуның индивидуаль станцияләре яки калдыктарны жыюның сыешлы жыелмалары ярдәмендә башкарыла.

Проект тәкъдиме

Авыл жирлегә территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда, торак пунктлар территорияләрен, үсеш дәрәжәсе буенча, үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системасы белән этаплап тәэмин итү мөмкинлеген күздә тотарга киңәш ителә. Үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системасын формалаштыру буенча планлаштырылган чаралар территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

2.9.6. Жылылык белән тәэмин итү

Гамәлдәге нигезләмә

Жирлектә үзәкләштерелгән жылылык юк. Биналарны жылыту төрле ягулык төрләрендә эшләүче индивидуаль жылыту системалары ярдәмендә башкарыла.

Проект тәкъдиме

Үзәкләштерелгән жылылык белән тәэмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

2.9.7. Элемтә

Гамәлдәге нигезләмә

Телефон һәм кәрәзле элементә, эфирлы һәм цифрлы тапшырулар, Интернет-ачык.

Авыл жирлеге территориясендә урнашкан антенна-мачта корылмаларына һәм башка элементә объектларына керә:

- Олы Меми авылыннан төньяк-көнчыгышка таба ике кәрәзле элементә база станциясе.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә элементә объектларын урнаштыру генераль план белән каралмаган.

2.9.8. Коммуналь калдыкларны чыгаруны оештыру

Гамәлдәге нигезләмә

Жирлектә каты коммуналь калдыклар жыелуның якинча норматив күләме елына 365 куб. м тәшкил итә, сыек коммуналь калдыклар – елына 664 куб.м. Каты һәм сыек коммуналь калдыкларның факттагы күләме турында белешмәләр юк.

Каты коммуналь калдыкларны оешкан төстә чыгару Яшел Үзән муниципаль районының Әйшә авылы янында урнашкан полигонга башкарыла. Олы Меми авыл жирлеге территориясендә каты коммуналь калдыкларны күмү урыннары юк.

Проект тәкъдиме

Татарстан Республикасында калдыклар белән эш итү, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендәге территориаль схема нигезләмәләре нигезендә, калдыкларны чыгару Макыл авыл жирлегендә муниципальара тармак комплексына оештырылырга тиеш.

2.9.9. Янғын куркынычсызлыгы

Гамәлдәге нигезләмә

Жирлек территориясендә 5 дәрәжәдәге янғын куркынычсызлыгы булган торак йортлар шактый урнашкан (СНиП 21-01-97 нигезендә «Биналарның һәм корылмаларның янғын куркынычсызлыгы»).

Олы Меми авылында (Яшьләр урамы, 20 йорт) янғын депосы урнашкан.

Олы Меми авылы территориясендә янғын гидрантлары яки су алу корылмалары янғынга каршы максатлар өчен су алу җайланмалары белән тәэмин ителгән.

8.13130.2009 СП нигезендә, «Янғынга каршы саклау системалары. Тышкы янғынга каршы су белән тәэмин итү чыганаclarы. Янғын куркынычсызлыгы таләпләре» нигезендә жирлектә тышкы янғын сүндерү өчен су норматив чыгымы 5 л/с тәшкил итә.

Проект тәкъдиме

Авыл жирлеге территориясендә янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү объектларын урнаштыру генераль план белән каралмаган.

3. ТОРАК ПУНКТЛАР ЧИКЛӘРЕ

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Олы Меми авыл жирлеге Советының 29.12.2012 ел, № 22-114 карары белән расланган торак пунктларның гамәлдәге чикләре Олы Меми авыл жирлегенең Генераль планы белән билгеләнгән.

Күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында торак пунктлар чикләре турында мәгълүматлар юк.

Торак пунктларның чикләре әлеге генераль план белән алар турында мәгълүматларны Күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрына кертү максаты белән билгеләнә.

3.1. Торак пунктларның чикләрен үзгәртүне нигезләү

Әлеге проект нигезләмәләрен тормышка ашыру өчен Олы Меми, Заборная Поляна һәм Ивановское авыллары торак пунктларының чикләрен үзгәртү таләп ителә.

Торак пунктларның чикләрен үзгәртү күздә тотыла торган территорияләр участкалары, шулай ук аларның үзгәрешләрен нигезләү 9 таблицادا һәм график материаллардан торган торак пунктлар чикләре картасында күрсәтелгән.

9 таблица

Торак пункт	картада участок №	Мәйданы, га	Торак пункт чикләрен үзгәртү нигезләмәсе
Олы Меми авылы	1	-31,621	Торак пункт чикләрен күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлекләренең чикләре һәм характеристикалары турындагы белешмәләргә туры китерү (торак пункт чикләренең кисешүен төшереп калдыру)
	2	-2,478	
	3	-0,172	
	4	-0,125	
	5	-0,098	
	6	-0,034	
Заборная Поляна авылы	7	-2,059	Торак пункт чикләрен күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлекләренең чикләре һәм характеристикалары турындагы белешмәләргә туры китерү (торак пункт чикләренең кисешүен төшереп калдыру)
	8	+0,734	
Ивановское бистәсе	9	-8,788	Торак пункт чикләрен күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлекләренең чикләре һәм характеристикалары турындагы белешмәләргә туры китерү (торак пункт чикләренең кисешүен төшереп калдыру)
	10	-5,11	
	11	-1,471	Зират территориясен торак пункты чигеннән чыгару

Заборная Поляна авылыннан көньяк-көнчыгышка таба урнашкан йорт яны участогы, шулай ук Заборная Поляна авылының көнбатыш өлешендә урнашкан йорт яны кишәрлекләре өлешләрәнә карата әлеге генераль план проекты белән аларны жирле үзидарә органнары ниятләре нигезендә торак пункт чикләренә кертү күздә тотылмый (мәгълүмат Олы Меми авыл жирлегә Башкарма комитеты житәкчесенең хаты белән расланган).

3.2. Торак пунктлар чикләренән чыгарыла торган торак пунктлар чикләренә кертелә торган жир кишәрлекләре исемлекләре

Торак пунктлар чикләренә кертелә торган, торак пунктлар чикләренән чыгарыла торган жир кишәрлекләре исемлегә торак пунктлар чикләрен үзгәртү участоклары чикләрендә урнашкан жир участоклары турында белешмәләренә үз эченә ала.

Күрсәтелгән исемлектә шулай ук торак пунктлар чикләренә кертелә торган яисә күчмәсез милекнең Бердәм дүләт реестрында белешмәләр булмаган торак пунктлар чикләренән төшереп калдырыла торган территорияләр турында мәгълүмат бар. Әлеге территорияләр кадастр кварталларының бер өлеше буларак күрсәтелгән.

10 таблица

№ т/б	Жир кишәрлегенең, кадастр кварталының кадастр номеры	Урнашкан урыны	Жирләрнең категориясе	Рөхсәт ителгән куллану төре	Чикләргә кертелә торган яисә чикләрдән төшереп калдырыла торган майдан кв. м.	Планлаштырылган жирләр категориясе	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллануның яңа төре *
ОЛЫ МЕМИ АВЫЛЫ							
<i>Торак пункт чикләренә кертелә торган жир кишәрлекләре</i>							
тәкъдим ителмәгән							
<i>Торак пункт чикләренән төшереп калдырыла торган жир кишәрлекләре</i>							
1	16:15:010101:283	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлегә, Олы Меми авылы	Торак пунктлар жирләре	"Казан-Ульяновск" - Олы Меми автомобиль юлын урнаштыру өчен	3256	Сәнәгать жирләре һ. б.	Автомобиль транспорты
2	16:15:010601:12	Татарстан Республикасы, Югары Ослан	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге	-	769985 ***	Авыл хужалыгы билгелә	Үсемлек челек

		муниципаль районы, Меми АХК жирләрәндә	жирләр			нешәндәге жирләр	
3	16:15:010601:148	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге жирләрәндә	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	-	113	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	Үсемлек челек
4	16:15:010601:24	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Меми АХК жирләрәндә	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	-	2843 ***	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	Үсемлек челек
5	16:15:010601:68	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге жирләрәндә	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	-	2245	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	Үсемлек челек
6	16:15:010601:96	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге жирләрәндә	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	-	979	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	Үсемлек челек
<i>Аларның өлешләре торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чикләреннән тулысынча төшереп калдырырга тәкъдим ителә торган жир кишәрлекләре</i>							
7	16:15:000000:1069	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	авыл хужалыгы житештерү өчен	242453	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге	Үсемлек челек

		Меми авыл жирлеге				жирләр	
8	16:15:000000: 501	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге	Сәнәгать жирләре һ. б.	"Казан- Ульяновск" - Олы Меми автомобиль юлын урнаштыру өчен	2900	Авыл хужалыгы билгелә нешендә ге жирләр	Үсемлек челек
9	16:15:010301: 194	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Меми АХК жирләрендә	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	-	141	Авыл хужалыгы билгелә нешендә ге жирләр	Табигать территорияләрен саклау
10	16:15:010301: 218	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	Авыл хужалыгы өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре	2573	Авыл хужалыгы билгелә нешендә ге жирләр	Үсемлек челек
11	16:15:010301: 225	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	Авыл хужалыгы өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре	26010	Авыл хужалыгы билгелә нешендә ге жирләр	Үсемлек челек
12	16:15:010301: 35	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Меми АХК жирләрендә	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	-	352	Авыл хужалыгы билгелә нешендә ге жирләр	Табигать территорияләрен саклау

1 3	16:15:010601: 13	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Меми АХК жирләрөндө	Авыл хужалыгы билгелән ешендөге жирләр	-	50118	Авыл хужалыгы билгелән ешендөге жирләр	Үсемлек челек
1 4	16:15:010601: 28	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, ОлыМеми авыл жирлеге, Меми АХК жирләрөндө	Авыл хужалыгы билгелән ешендөге жирләр	-	10955	Авыл хужалыгы билгелән ешендөге жирләр	Үсемлек челек
<i>Күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында мәгълүмат булмаган территорияләр торак пункт чикләреннән төшереп калдырыла</i>							
1 5	16:15:010601	-	-	-	2714	-	-
ЗАБОРНАЯ ПОЛЯНА АВЫЛЫ							
<i>Торак пункт чикләренә кертелә торган жир кишәрлекләре</i>							
1	16:22:190206: 20	Татарстан Республикасы, Кама Тамагы муниципаль районы, Осинники авыл жирлеге, Заборная Поляна авылы, Үзәк урамы, 18 йорт	Торак пунктлар жирләрө	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару	1175	Торак пунктлар жирләрө	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)
2	16:22:190206: 7	Татарстан Республикасы, Кама Тамагы муниципаль районы, Осинники авыл	Торак пунктлар жирләрө	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	666	Торак пунктлар жирләрө	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир

		жирлеге, Заборная Поляна авылы, Үзәк урамы, 5 йорт					кишәрле ге)
<i>Аларның өлешләре торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чикләреннән тулысынча кертәргә тәкъдим ителә торган жир кишәрлекләре</i>							
3	16:22:190206: 21	Россия Федерациясе , Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге, Заборная Поляна авылы	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару	689	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрле ге)
4	16:22:190206: 24	Россия Федерациясе , Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге, Заборная Поляна авылы	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару	1050	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрле ге)
5	16:22:190206: 26	Татарстан Республикасы, Кама Тамагы муниципаль районы, Осинники авыл жирлеге, Заборная Поляна авылы, Үзәк урамы, 7а йорты	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару	1051	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрле ге)

6	16:22:190206: 29	Татарстан Республикасы, Кама Тамагы муниципаль районы, Осинники авыл жирлеге, Заборная Поляна авылы, Үзәк урамы, 5а авылы	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	1524	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)
7	16:22:190206: 3	Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге, Заборная Поляна авылы	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	657	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)
8	16:22:190206: 5	Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге, Заборная Поляна авылы	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	524	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)
<i>Торак пункт чикләреннән төшереп калдырыла торган жир кишәрлекләре</i>							
тәкъдим ителмәгән							
<i>Аларның өлешләре торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чикләреннән тулысынча төшереп калдырырга тәкъдим ителә торган жир кишәрлекләре</i>							
9	16:22:190204: 50	Россия Федерациясе, Татарстан	Авыл хужалыгы билгелән	авыл хужалыгы житештерү	20592	Авыл хужалыгы	Үсемлек челек

		Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге, Заборная Поляна авылы	ешендәге жирләр	өчен		билгеләнешендәге жирләр	
ИВАНОВСКОЕ БИСТӘСЕ							
<i>Торак пункт чикләренә кертелә торган жир кишәрлекләре</i>							
тәкъдим ителмәгән							
<i>Торак пункт чикләреннән төшереп калдырыла торган жир кишәрлекләре</i>							
1	16:15:010201:49	Татарстан Республикасы, Югары Ослан районы, Ивановское бистәсе	Торак пунктлар жирләре	зират	7317	Сәнәгать жирләре һ. б.	Ритуаль эшчәнлек
<i>Аларның өлешләре торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чикләреннән тулысынча төшереп калдырырга тәкъдим ителә торган жир кишәрлекләре</i>							
2	16:15:010301:133	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге жирләрендә	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр	-	1812	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр	Үсемлек челек
3	16:15:010301:55	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге жирләрендә	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр	-	17032	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр	Үсемлек челек
4	16:15:010301:58	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр	-	51101	Авыл хужалыгы билгеләнешендә	Үсемлек челек

		районы, Олы Меми авыл жирлеге жирләрәндә				ге жирләр	
5	16:15:010301:81	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге жирләрәндә	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	-	68763	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	Үсемлек челек
6	16:15:010301:82	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Олы Меми авыл жирлеге жирләрәндә	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	-	274	Авыл хужалыгы билгелән ешендәге жирләр	Үсемлек челек
<i>Күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында мәгълүмат булмаган территорияләр торак пункт чикләреннән төшереп калдырыла</i>							
7	16:15:010201	-	-	-	7390	-	-

* дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 10.11.2020 ел, № П/0412 боерыгы белән расланган Жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә;

*** Аның характеристикаларында теркәлгән жир кишәрлегенең күрсәтелгән мәйданы факттагы мәйданга туры килми, шуңа бәйлә рәвештә чиккә кертелә торган яисә торак пункт чикләреннән чыгарыла торган территорияләр мәйданнарын билгеләгәндә әлегә жир кишәрлегенең әлегә мәйданын исәпкә алу дәрәс түгел

4. МӘДӘНИ МИРАС ОБЪЕКТЛАРЫ

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә урнашкан мэдәни мирас объектлары, ачыкланган мэдәни мирас объектлары, мэдәни мирас объектлары турында мәгълүмат 11 таблицада китерелгән.

11 таблица

Объектның статусы	Объект исеме	Урнашкан урыны	Оештыру-боеру документы
ачыкланган мэдәни мирас объектлары	Св. Александр Невский кенәзе чиркәүе, 1892-1894 еллар	Олы Меми авылы	–
	Св. Иоанн Златоуст чиркәүе, 1732 - 1896 ел.	Ивановское бистәсе	–

Мәгълүмат мэдәни мирас объектлары, ачыкланган мэдәни мирас объектлары һәм мэдәни мирас объектлары исемлекләре нигезендә Татарстан Республикасы Мәдәният Министрлыгы тарафыннан 2015 елның 22 июленә бирелгән .

5. АЕРУЧА САКЛАНА ТОРГАН ТАБИГЫЙ ТЕРРИТОРИЯЛӘР

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә аеруча саклана торган табигый территорияләр тәкъдим ителде:

- «Зөя елгасы» региональ әһәмияттәге табигать һәйкәле

аеруча саклана торган табигый территорияләргә Татарстан АССР Министрлар Советының 10.01.1978 ел, № 25 карары һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 29.12.2005 ел, № 644 карары белән кертелгән; табигать һәйкәлен махсус саклау режимы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 29.03.2009 ел, № 237 карары белән билгеләнгән; билгеләнгән чикләр турында белешмәләр күчәмсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында тәкъдим ителгән.

6. МАХСУС ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР

Гамәлдәге нигезләмә

Жирлек территориясе өчен хас булган территорияләрдән файдалану шартлары булган зоналар турында белешмәләр 12 таблицада тәкъдим ителгән.

12 таблица

Зона исеме	Чыганак исеме	Зона күләме, м	Зона күләмен һәм режимын билгеләүче норматив документ
предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зонасы	янгын депосы	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе»
	зират	50	
өске су объектларының су саклау зонасы	Зөя елгасы	200	Россия Федерациясе Су кодексы
	Меминка елгасы	100	
	башка поверхностные су объектлары	50	
өске су объектларының яр буе саклау полосасы	өске су объектлары	50	
магистраль торбаүткәргечләрнең сак зонасы	магистраль торбаүткәргечләр	25	Россия Дәүләт техник күзәтчелегенең 22.04.1992 ел, № 9 һәм Россия ягулык һәм энергетика Министрлыгы тарафыннан расланган магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре
электр челтәре хужалыгы объектларының сак зонасы	ВЛ 10 кВ	10	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналарын һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен файдалануның аерым шартларын билгеләү тәртибе турында» 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары
	ВЛ 0,4 кВ	2	
элемент линияләрен һәм корылмаларын саклау зонасы	элемент линияләре	2	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 09.06.1995 ел, № 578 карары белән расланган элемент линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре.
бүлгеч газүткәргечләрнең сак зонасы	газүткәргечләр бүлү	2	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 20.11.2000 ел, № 878 карары белән расланган газ бүлү челтәрләрен

			саклау кагыйдәләре.
Су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналарының I поясы	су алу скважиналары	30	СанПин 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү чыганаclarын һәм эчәргә яраклы суларны санитар саклау зоналары»
	чишмәләр	50	
аеруча саклана торган табигый территория	«Зөя елгасы» табигать һәйкәле **	–	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 29.03.2009 ел, № 237 карары
автомобиль юлларының юл буе полосалары	I-II категорияле автомобиль юллары	75	«Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» 2007 елның 8 ноябрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон
	III-IV категория автомобиль юллары	50	
	V категорияле автомобиль юллары	25	
магистраль яки сәнәгать торбаүткәргечләр өчен кадәр минималь ара зонасы	"Холмогоры-Клин» магистраль нефть үткәргече	200	СанПин 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе»

** табигать һәйкәлләре белән шөгыльләнүче территорияләрдә хужалык эшчәнлеген чикләү гамәлдә, аерым алганда, аларның сакланышын бозуга китерә торган төрле эшчәнлек тыела.

Табигать һәйкәлләренән файдалану түбәндәге максатларда рөхсәт ителә:

- фәнни (әйләнә-тирә табигый мохит торышына мониторинг, табигый экосистемаларның һәм аларның компонентларының функцияләвен һәм үсешен өйрәнү һ. б.);
- экологик-агарту (укуту-танып-белү экскурсияләре үткәру, экологик белем бирү сукмаclarын оештыру һәм төзекләндерү, видеофильмнар төшерү, слайдлар, буклетлар чыгару максаты белән фотога төшү һ. б.);
- рекреацион (транзит йөрүләр);
- табигатьне саклау (тере организмнарның генофондын саклау, сирәк һәм юкка чыга торган үсемлекләренә һәм хайваннарның яшәү шартларын тәэмин итү һ. б.);
- табигый объектларны һәм комплексларны табигать һәйкәлләре дип игълан итү бурычларына каршы килми торган һәм аларга карата билгеләнгән сак режимына каршы килми торган бүтән, шул исәптән житештерү максатларында.

Жирлектәге территорияләрдән файдалану өчен махсус шартлар булган зоналар жирлек территориясен куллану шартлары булган зоналар чикләре картасында (гамәлдәге нигезләмә) әлегә проектның график материаллары составында күрсәтелгән.

Проект тәкъдиме

Кайбер объектларны урнаштыру планлаштырыла торган рәвештә, территориядән файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләрен билгеләү таләп ителә, алар турында белешмәләр 13 таблицада китерелгән.

13 таблица

Зона исеме	Чыганак исеме	Зона күлөмө, м	Зона күлөмөн һәм режимын билгеләүче норматив документ
Санитар-яклау зоналары	Ком чыгару карьеры	100	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе»
Автомобиль юлларының юл буе полосалары	"Мөскөү - Казан" М12 автомобиль юлы	75	«Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясендә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 ноябриндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон
	"Ивановское- Олы Меми" автомобиль юлы	25	
	"Патрикеево-Ивановское" автомобиль юлы	25	

Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналарның күлөмө һәм конфигурациясе әлеге зоналар проектларын эшләү белән бәйләп рәвештә төгәлләштерелергә мөмкин.

7. УРМАН ФОНДЫНА КЕРҮЧЕ ТЕРРИТОРИЯЛӘР, УРМАНЧЫЛЫКЛАР ЧИКЛӘРЕ ТУРЫНДА БЕЛЕШМӘЛӘР

Олы Меми авыл җирлеге территориясе Идел буе урманчылыгының Чулпанихо һәм Тәмте участок урманчылыклары һәм Татарстан Республикасы Тәтеш урманчылыгының Кляринский участок урманчылыгы чикләрендә урнашкан.

Урман фондына керүче территорияләр тиешле урманчылыкның урман утыртмалары планнарына туры китереп күрсәтелгән.

Урман фондына керүче территорияләр җирле әһәмияттәге объектларны урнаштыру картасында, торак пунктлар чикләре картасында һәм генераль планың график материаллары составында җирлек территориясен заманча файдалану картасында күрсәтелгән.

Олы Меми авыл җирлеге территориясендә Идел буе һәм Тәтеш урманчылыклары чикләре бар, алар турында белешмәләр күчемсез милекнең Бердәм дөүлэт реестрында саклана.

Урманчылыкларның чикләре җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларын урнаштыру картасында, җирлекнең функциональ зоналары картасында, торак пунктлар чикләре картасында һәм генераль планың график материаллары составында җирлек территориясен заманча куллану картасында күрсәтелгән.

Олы Меми авыл җирлеге чикләрендә урман фондына керүче территорияләрнең мәйданы 1147,46 га тәшкил итә.

8. ТАБИГАТЪ ШАРТЛАРЫ ҺӘМ ЭКОЛОГИК ХӘЛ

8.1. Табигый шартлар һәм ресурслар

8.1.1. Рельеф

Олы Меми авыл җирлеге территориясе елга үзәннәре, балкалар һәм чокырлар белән бүленгән тигезлектән гыйбарәт.

Рельефның абсолют биеклекләре 54 м дан алып 198 м га кадәр. Иң зур билге авыл җирлегенең төньяк-көнчыгыш өлешендә, иң азы – җирлекнең төньяк-көнбатыш өлешендә Зәя елгасы сулары өчен.

8.1.2. Файдалы казылмалар

Җирлек территориясендә түбәндәге файдалы казылма ятмалары бар:

Руда булмаган файдалы казылма ятмалары:

– «Азбаба» комы ятмасы (Азбаба авылыннан 1,5 км көнчыгышта, Апас ш.т. б. дән 23 км төньяк-көнбатышка таба, Татарстан Республикасы Югары Ослан районынан 45 км көньяк – көнбатышка таба; лицензия ТАТВСЛ № 02503 ТЭ 28.07.2020 елдан; лицензия нигезендә эш төрләрен һәм максатчан билгеләү – лицензияләү – ком чыгару; лицензия гамәлдә булу срогы-31.07.27 елга кадәр; җир асты байлыктарынан файдаланучы - «СТРОЙАРТ»ЖЧЖ).

8.1.3. Гидрогеологик шартлар

Җир асты суларын яту шартлары буенча җирлек территориясенең геологик киселешендә гидрогеология бүлекчәләре бүлеп бирелә, алар турында белешмәләр 14 таблицада тәкъдим ителә.

14 таблица

Атамасы	Төп характеристикалар	Кулланыш
су йөртүчән карбонат-терриген котельник свита	сунуң химик составы: катионнар буенча катнаш гидрокарбонат; минерализация: 0,3-0,6 г / л	чикләнгән кулланыла
су йөртү локаль азсулы уржума терригенно-карбонат свитасы	сунуң химик составы: катионнар буенча катнаш гидрокарбонат	чикләнгән кулланыла

8.1.4. Өслек һәм җир асты сулары

Өслек сулары

Җирлек территориясендә урнашкан төп сулыктар булып торалар:

- Зәя елгасы (Куйбышев сусаклагычының уң кушылдыгы; гомуми озынлыгы: 375 км);

- Меминка елгасы (Коры Үләмә елгасының уң кушылдыгы; гомуми озынлыгы: 14 км).

Җирлекнең гидрографик челтәрен шулай ук күлләр һәм инешләр тәшкил итә.

Чишмәләр

Жирлек территориясендә тәкъдим ителгән чишмәләр:

- Ивановский бистәсеннән көньякка ике чишмә (егәрлек турында мәгълүмат юк);
- Ивановский бистәсеннән көнчыгышка Чишмә (егәрлек турында мәгълүматлар юк);
- жирлекнең төньяк-көнчыгыш өлешендә Чишмә (егәрлек турында мәгълүматлар юк).

8.1.5. Климатик характеристика

131.13330.2012 «Төзелеш климатологиясе» китерелгән төзелеш өчен климатик районлаштыру картасы нигезендә Олы Меми авыл жирлегенә IV климат районында урнашкан.

Жирлек өчен хас салкын һәм жылы чорларның климатик параметрлары 15 һәм 16 таблицаларда күрсәтелгән.

15 таблица

Елның салкын чорының климатик параметрлары

Климат параметрлары		Күрсәткеч
Иң салкын тәүлекнең һава температурасы, С° белән тәэмин ителеш	0,98	- 41
	0,92	- 33
Иң салкын биш көнлекнең һава температурасы, С° белән тәэмин ителеш	0,98	- 33
	0,92	- 31
Һава температурасы, °С, тәэмин ителеш 0,94		- 17
Абсолют минималь һава температурасы, °С		- 47
Һава температурасының уртача тәүлеклеклек амплитудасы иң салкын ай, °С		7,1
Озынлыгы, тәүлек, һәм һаваның уртача температурасы, °С, уртача тәүлеклек һава температурасы ≤ 0 °С дан кимрәк.	озынлыгы, тәүлек.	151
	уртача температура, °С	- 8,1
Озынлыгы, тәүлек, һәм һаваның уртача температурасы, °С, уртача тәүлеклек һава температурасы ≤ 8 °С дан кимрәк.	озынлыгы, тәүлек.	208
	уртача температура, °С	- 4,8
Озынлыгы, тәүлек, һәм һаваның уртача температурасы, °С, уртача тәүлеклек һава температурасы ≤ 10 °С дан кимрәк.	озынлыгы, тәүлек.	223
	уртача температура, °С	- 3,8
Иң салкын айның уртача айлык чагыштырмача дымлылыгы, %		82
Һаваның уртача айлык чагыштырмача дымлылыгы, салкын айның 15 сәгәтендә, %		81
Ноябрь-март айларында явым-төшемнәр саны, мм		177
Декабрь-февраль айларында жылнең өстенлекле юнәлеше		ЮЗ
Гыйнвар ае өчен румбалар буенча уртача жылнең максималь тизлегенә, м/с		4,1
Жылнең уртача тизлегенә, м/с, уртача тәүлеклек температура ≤ 8 °С		3,1

16 таблица

Елның жылы чорының климатик параметрлары

Климат параметрлары	Күрсәткеч
Барометрик басым, гПа	1002
Һава температурасы, °С, тәэмин ителгән 0,95	24

Һава температурасы-0,98	28
Иң жылы айның уртача максималъ температурасы - °С	25,1
Абсолют максималъ һава температурасы, °С	39
Иң жылы айның уртача тәүлеклеклек амплитуасы, °С	9,9
Иң жылы айның уртача айлык чагыштырмача дымлылык, %	69
Жылы айның уртача айлык чагыштырмача дымлылығы - 15 сәгатътә, %	56
Апрель-октябрь айларында явым-төшемнәр саны, мм	368
Тәүлеклек максималъ явым-төшем, мм	75
Июнь-август айларында жылнең өстенлекле юнәлеше	3-3
Минималъ уртача тизлеге буенча румбам июль, м/с	0

Жирлекнең климат параметрларын бәяләү якин-тирә торак пункт өчен «Төзелеш климатологиясе» СП 131.13330.2012 мәгълүматлары буенча башкарылган (Казан шәһәре).

Уртача еллык һава температурасы 4,3°С тәшкил итә.

Уртача еллык явым-төшем саны-562,2 мм.

Жирлек территориясендә көньяк һәм Көнбатыш юнәлештәге жылләр күп.

Жилнең уртача еллык тизлеге 2,8 м/сек.

8.1.6. Инженер-геологик шартлар

Жирлек территориясендә тәкъдим ителгән куркыныч физик-геологик процессларга түбәндәгеләр керә:

– эрозия процесслары (чокырлар, промоиннар) - агынтыларның авышлыгына хас;

– авышлык процесслары (жимерлү, ишелеп төшү, убылу) - аз гына үсеш алган;

- карст-суффозион процесслар (карст воронкалары, суффозионнар).

Жирлек территориясендә үзенчәлекле грунтлар юк.

8.1.7. Ландшафт, туфрак катламы, үсемлекләр

Жирлек территориясе Идел-Зөя калкулыгы районының киң зонасының подзонасы чикләрендә урнашкан.

Туфракның характерлы төрләренә керә:

– якты-соры урман туфраклары;

– соры урман туфраклары;

– дерн-карбонатлы селтеле һәм көлле туфрак;

– дерн-карбонатлы типовой туфрак;

- аллювиаль дернлы туфрак.

Үсемлекләр катламы урман, болыннар, куак үсемлекләре һәм авыл хужалыгы жирләре белән тәкъдим ителгән.

8.2. Әйләнә-тирә мохит торышын бәяләү

8.2.1. Атмосфера һавасының торышы

Атмосфера һавасы пычрануның төп чыганаclarы булып тора:

– автомобиль транспорты.

Жирлектә һава пробаларына лаборатор анализлар үткәрелми.

8.2.2. Су ресурсларының торышы

Су объектларының пычрану чыганақлары булып тора:

– торак пунктлар территорияләрәннен чистартылмаган өслек суларын ағызу.

Су ресурсларын пычратуға шулай ук су саклау зоналары режимын һәм өске су объектларының яр буе саклау полосаларын үтәмәү дә китерә.

Хәзерге вакытта жирлектә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары юк.

Жирлектә су ресурсларының пычрануына мониторинг үткәрелми.

8.2.3. Туфрак катламы һәм жир ресурслары торышы

Авыл жирлеге территориясе өчен авыл хужалыгы жирләренең сөрелүе югары дәрәжәдә, чокыр-балка челтәре белән исәпләнгән булуы, сөрүлекләрнең түбән булуы хас. Моның нәтижәсе булып, үсеш алган эрозия процесслары, туфракларның деградацияләнүе тора .

Жирлек территориясендә эрозиягә каршы чаралар үткәрелә, алар саклагыч урман үсентеләре булдыру, чәчү әйләнешен оештыру, деградацияләнгән жирләрне табигый азык жирләренә күчерүне тормышка ашыру.

Аларның техноген пычрану: пестицидлар, ағынты сулар, житештерү һәм куллану калдыклары белән пычрануы жирләрнең торышына тискәре йогынты ясай.

Жирлек территориясендә туфрак пробалары тикшерелми.

8.2.4. Житештерү һәм куллану калдыклары, биологик калдыклар

Биологик калдыклар чыганагы булып тора:

– зират.

Аларның тискәре йогынтысына Олы Меми авылының зур булмаган территорияләре дучар ителгән.

Авыл жирлеге территориясендә сәнәгать калдыклары һәм терлекчелек калдыкларының барлыкка килүе дә характерлы түгел.

Коммуналь калдыклар барлыкка килү торак пунктлар территорияләре өчен хас.

Жирлек территориясен санитар чистарту торак пунктларны контейнер майданчыклары белән тиешенчә тәэмин итмәү сәбәпле, таләп ителгән дәрәжәгә туры килми.

8.2.5. Физик факторлар йогынты

Электромагнит нурланыш, акустик һәм радиацион йогынты халыкка йогынты ясауның физик факторларына керә.

Жирлектәге электромагнит нурланыш чыганақлары булып электр линияләре, элемент объектлары тора. Электромагнит кырының дәрәжәсе рөхсәт ителгән чиктән ким һәм халык өчен куркыныч тудырмый.

Тискәре акустик йогынты чыганақларына керә:

– автомобиль транспорты.

Авыл жирлегенең радиацион торышы күбесенчә табигый радиацион фон белән билгеләнә.

8.2.6. Яшел утыртмаларның торышы

Жирлек территориясендә урнашкан яшеллэндерелгән территорияләргә түбэндәгеләр керә:

- урманнар;
- елга һәм инешләр өчен хас булган үзеннән орлык чәчеп үсә торган агач һәм куак утыртмалары;
- махсус билгеләнештәге (зиратлар территориясен) яшеллэндерү;
- чиклэнгән кулланылыштагы яшеллэндерү (белем бирү объектларының яшеллэндерелгән территорияләре).

Жирлектә гомуми кулланылыштагы яшеллэндерелгән территорияләр юк.

Авыл жирлегенең яшеллэндерелгән территорияләренең гомуми мәйданы 1355,477 га (жирлекнең гомуми мәйданынан 22,58%) тәшкил итә.

СП 42.13330.2016 буенча актуальләштерелгән редакциясе СНИП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» халыкның гомуми файдаланудагы яшеллэндерелгән территорияләр белән тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән күрсәткече бер кешегә 12 кв. м тәшкил итә. Шулай итеп, күрсәтелгән территорияләренең тәкъдим ителә торган мәйданы 0,40 га тәшкил итә.

Гомумән алганда, Олы Меми авыл жирлегенә территориясендә экологик хәл уңай.

8.3. Экологик хәлне оптимальләштерү чаралары

Жирлектә экологик хәлне яхшырту өчен генераль план белән түбэндәгә юнәлешләр буенча оештыру чаралары комплексын үткөрү тәкъдим ителә:

- әйләнә-тирә мохитне пычрату чыганакларын локальләштерү;
- һава бассейнын саклау;
- су ресурсларын саклау һәм рациональ файдалану;
- жир фондын саклау һәм жирлек территориясен инженерлык ягыннан яклау;
- калдыклар белән эш итү системасын үстерү;
- халыкны физик факторлардан яклау;
- яшеллэндерү системасын үстерү.

Олы Меми авыл жирлегенә карата түбэндәгә чаралар актуаль:

- ком чыгару буенча карьерны урнаштыру өчен планлаштырылган санитар-яклау зонасы проектын эшләү;
- руда булмаган файдалы казылмаларны эшлэгәндә, эшкәрткәндә һәм транспортлаштырганда тәэмин итү методларын куллану;
- карьерларның хужалык мәйданчыкларынан яңгыр суларын чистарту буенча локаль җайланмаларны куллану;
- транспортка һәм технологик җиһазларга ягулык салу вакытында тирә-юнь территорияләренең пычрануын булдырмау өчен махсус чаралар үткөрү (комлы яки вак ташлы асдоннар куллану);
- руда булмаган файдалы казылма карьерларының эшлэнгән киңлекләрен вакытында рекультивацияләүне оештыру;
- тирә-юнь территорияләренең пычрануына юл куймас өчен, юынты материалларны саклау урыннарын җимерү;
- яшел үсентеләрнең тузан һәм газга чыдам токымнары белән санитар-яклау зоналары территорияләрен махсус яшеллэндерү;
- автомобиль юлларының юл катламының сыйфатын яхшырту;

- пычраткычларның гамәлдә булган зоналарында атмосфера торышына мониторинг тикшеренүләре үткөрү;
- физик тузу дәрәжәсе югары булган гамәлдәге суүткәргеч челтәрләрен реконструкцияләү;
- Заборная Поляна авылы территориясендә үзәкләштерелгән су белән тәэмин ителмәгән яңа суүткәргеч челтәрләр төзү;
- Заборная Поляна авылы халкы өчен хужалык-эчә торган су чыганагын нигезләү өчен эзләү-бәяләү эшләре үткөрү;
- торак пунктларны яңгыр сулары һәм хужалык-көнкүреш канализацияләре челтәрләре белән тәэмин итү, алга таба юынты суларны билгеләнгән нормативларга кадәр чистарту;
- өске су объектларының су саклау зоналарында урнашкан торак төзелешен беренче чиратта канализацияләү, чистарту корылмалары төзү;
- предприятиеләрнең һәм торак пунктларның су белән тәэмин итү челтәрләренең техник торышына мониторинг челтәрен оештыру һәм үстерү, өске су объектларының гидромониторингын оештыру һәм үстерү;
- су саклау зоналары, яр буе саклау полосалары һәм өске су объектларының яр буе полосалары һәм су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчемсез милек объектларын файдалануның махсус хокукый режимын үтәү;
- су хужалыгы системаларының куркынычсыз торышын һәм эксплуатациясен тәэмин итү, юынты суларның су объектларына тискәре йогынтысын булдырмау (шул исәптән юынты суларны чистарту, явым-төшемнәрне зарарсызландыру һәм чистарту корылмаларынан утильләштерү буенча алдынгы технологияләрне кертү);
- өске су объектларының су саклау зоналарында урнашкан объектларны, сулыкларны пычратудан, корылмалардан, чүп-чардан һәм су кудырудан саклауны тәэмин итүче корылмалар белән жиһазлау;
- өске су объектларының су саклау зоналары чикләрендә пестицидлар һәм агрохимикатлар куллануны тыю;
- эчәргә яраклы суның сыйфатын яхшырту (су алу корылмаларын су эзерләү станцияләре, суны эшкәртү һәм йомшарту системалары белән тәэмин итү);
- чишмәләрне төзекләндерү;
- жир асты суларын чыгару максаты белән жир асты байлыктарыннан файдалану хокукына лицензияләр рәсмиләштерү;
- су белән тәэмин итү чыганакларын, су саклау зоналарын һәм өске су объектларының яр буе саклау полосаларын санитар саклау зоналары чикләрен билгеләү, аларның чикләрен жирлектә махсус мәгълүмат билгеләре белән беркетү;
- авыл хужалыгы культураларын үстерүнең югары нәтиҗәле технологияләрен гамәлгә кертү юлы белән туфракның уңдырышлылыгын торгызу;
- жирләрне инвентаризацияләү һәм агрохимик тикшерү;
- игенчелекнең адаптив экологик-ландшафтлы системасын кертү;
- кулланыла торган агрохимикатлар күләмен киметү өчен туфракны эшкәртүнең ресурс саклаучы һәм экологик куркынычсыз технологияләрен гамәлгә кертү;
- үсемлекләрен биологик саклау чараларын куллану;
- игенчелекнең адаптив экологик-ландшафтлы системасын кертү;
- төзелеш барышында бозылган жирләрне рекультивацияләү, линия корылмалары салу;
- эрозиягә каршы чаралар үткөрү: көтүлекләр һәм печәнлекләр майданын арттыру, саклагыч үсентеләр майданын арттыру, туфракны эрозиягә каршы эшкәртү, яңгыр һәм кар суларының өске агымын оештыру;

– карстка каршы чаралар үткөрү (шул исәптән карст куышлыктарын һәм ярыктарны тампонирлау, инъекция цементация эретмәләре белән капланган токимнарны һәм аннан чыккан грунтларны беркетү, фундаментның махсус конструктив карарларын куллану, Жир өслеге утырышына даими геодезик контроль үткөрү;

– автомобиль юлларының кар йөрешен киметү;

- торак пунктлар территорияләрен коммуналь калдыктарны жыю өчен контейнер майданчыктары һәм контейнерлар белән тәэмин итү;

– калдыктарны селектив жыюны оештыру, калдыктарны эшкертү һәм утильләштерүнең яңа технологияләрен кертү;

– анда агулы матдәләр һәм кушылмалар булуга, шулай ук азкатлы төзелешләренә проекткаганда, авыл хужалыгы продукциясен үстерүне күздә тоткан радиоактивлыкка туфрак катламын тикшерү уздыру;

– туфракның экологик куркынычсызлыгы турындагы Бәяләмәдә яки аны рекультивацияләү программасы булганда гына туфракның потенциалы пычрануы теркәлгән яки потенциалы пычранган зоналарда торак төзелеш өчен участкалар бүлөп бирүне гамәлгә ашыру;

- Макыл авыл жирлегендә муниципальара тармак комплексына каты коммуналь калдыктарны чыгаруны оештыру (Татарстан Республикасында калдыктар, шул исәптән каты коммуналь калдыктар белән эш итү өлкәсендә территорияль схема нигезендә);

- автомобиль юллары буйларында саклагыч яшелләндерүне оештыру;

– торак пунктлар территорияләрендә гомуми кулланылыштагы яшелләндерүне оештыру;

– күчөмсез милек объектларын проекткаганда, төзөгөндә һәм эксплуатацияләгөндә, авыл жирлеге территориясен төзөкләндергөндә «яшел» стандартлар принциптарын кертү һәм куллану;

- планлаштырыла торган объектларны урнаштырганда агач-куак үсемлекләрен юкка чыгаруга дучар ителә торган яшел утыртмаларны компенсацияләүне гамәлгә ашыру;

– аеруча саклаулы табигать территорияләрен саклау режимын үтәү (шул исәптән юынты суларны аеруча саклаулы табигать территорияләре булган су объектларына ташлауны булдырмау);

- радиоешлык диапазонының электромагнит нурланышы чыганактарының санитар-яклау зоналары проектларын эшлөү;

- инженерлык коммуникацияләренең сак зоналары режимын үтәү;

– үсемлекләр һәм хайваннар дөньясын саклау буенча чаралар үткөрү (шул исәптән хайваннарның яшәү тирәлеген, аларның миграция юлларын, Балыктарның уылдык чөчү урыннарына керү юлларын саклау чаралары; хайваннарның транспорт чараларына элөгөн, балыктарның һәм башка су биологик ресурстарының су алу корылмаларына элөгөн булдырмый торган конструктив карарлар куллану һ.б.).

9. ТАБИГЫЙ ҺӘМ ТЕХНОГЕН ХАРАКТЕРДАГЫ ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛЛӘР КИЛЕП ЧЫГУ КУРКЫНЫЧЫ БУЛГАН ТӨП ФАКТОРЛАРНЫҢ ИСЕМЛЕГЕ ҺӘМ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

9.1. Жирлек территориясенә йогынты ясый ала торган табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрнең ихтимал чыганаclarы исемлеге

Куркыныч геологик процесслар

1. Ишелеп төшү

Боза торган факторлар-тау токимнарын алмаштыру (хәрәкәт), авышлыкны юдыру, артык дымлану, сейсмик этәргечләр, катнаш массаларның механик басымы, бөрү.

Нәтижәләре-корылмаларга зыян китерү, инженерлык коммуникацияләренең сирәк жимерелүе.

Куркынычны киметү буенча чаралар – өслек сулары һәм аның янәшәсендәге территорияләр зонасында агып төшүне оештыру, жир асты суларын дренировкалау, тышкы йөкләнешләрне киметү, откосларны киртәләү һәм аларны юдырудан һәм юдырудан саклау, терәк диварлар төзү, биоклектәге яшел үсентеләр оештыру.

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә оползньлар барлыкка килү мөмкинлеге Зөя елгасы үзәненә туры китерелгән.

СНиП 22-01-95 «Куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы» нигезендә, жирлек территориясендә шеш барлыкка килү куркынычы категориясе «чамадан тыш куркыныч» дип бәяләнә.

2. Зилзилә

Жир кабыгында кинәт үзгәрешләр һәм өзеклекләр, жир асты карст юлларының жимерелүе – боза торган факторлар.

Нәтижәдә – биналарның һәм корылмаларның жимерелүе, грунтларны яндыру һәм утырту, туңнар барлыкка килү, плотиналар жимерелү һәм цунами барлыкка килү.

Куркынычны киметү чаралары-жир тетрәүгә дучар булган территорияләрдә төзелешне чикләү, корылмаларны ныгыту, сейсмик мониторинг үткөрү.

Россия Федерациясе территориясен сейсмик районлаштыру һәм СП карталары нигезендә 14.13330.2014 "Сесмик районнарда төзелеш" Зур Меми авыл жирлеге территориясе 6 баллы зонага керә (В картасы).

«Куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы» 22-01-95 СНиП нигезендә жир тетрәүләренең барлыкка килү куркынычы категориясе «куркыныч» дип бәяләнә.

3. Абразия, сусаклагычлар ярларын эшкәртү

Боза торган факторлар- су объектларының ярларына дулкыннар сугу, жыллөү, грунт юу.

Нәтижәләре-ярларны юу, яр буйлары авыл хужалыгы жирләренең юкка чыгуы, биналар һәм корылмалар жимерелү.

Куркынычны киметү буенча чаралар – саклагыч корылмалар төзү (дулкыннарны кире жибәрә торган стеналар, буннар, дулкын сындыргычлар), яр буйларын тимер-бетон плитәләр һәм тюфяклар белән беркетү, су асты ярларын тәртипкә китерү, яр буе зонасында дымлы яшел үсентеләр урыртуны оештыру.

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә абразия килеп чыгу һәм сусаклагычларның ярларын эшкәртү куркынычы булу характерлы түгел.

4. Карст

Боза торган факторлар-тау токымнарын эретү, токым структурасын жимерү, токымның бер өлөшөн күчерү (юу), жир өслеген деформациялөү.

Нәтижеләре – сәнәгать һәм граждандык корылмаларының деформациясе, сәнәгать объектлары эшендәге төткарлыклар, территорияне эксплуатациялөүдән вакытлыча чыгу.

Куркынычны киметү буенча чаралар-өске суларны агуны оештыру, жир асты суларын дренировкалау, тышкы йөклөнешне киметү, биналарның һәм корылмаларның нигезләрен нагыту.

Югары Ослан муниципаль районының Территориаль планлаштыру схемасы материаллары буенча Олы Меми авыл жирлеге территориясендә карст күренешләренең барлыкка килүе көньяк өлөш өчен хас.

СНИП 22-01-95 «Куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы» нигезендә, жирлек территориясендә карст барлыкка килү куркынычы категориясе «уртача куркыныч» дип бәяләнә.

5. Суффозия

Бозылу факторлары-югарыдагы грунтларның утыруы, тау токымнары күчү, жир өслеге деформациялөнү.

Моның нәтижәсе-корылмаларның нигезләре йомшару, аларны деформациялөү һәм жимерү, сәнәгать объектлары эшендә өзеклекләр, территорияне эксплуатациялөүдән вакытлыча чыгу.

Рискны киметү буенча чаралар – өске суларны агуны оештыру, жир асты суларын дренировкалау, фильтрациягә каршы саклагыч завеслар кору, силикатлау, цементлау, куышлыкларын юк итү һ. б.

Югары Ослан муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы материаллары буенча Олы Меми авыл жирлеге территориясендә суффозия барлыкка килү мөмкинлеге көньяк өлөш өчен хас.

СНИП 22-01-95 «Куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы» буенча жирлек территориясендә суффозия барлыкка килү куркынычы категориясе «чамадан тыш куркыныч» дип бәяләнә.

6. Урман токымнары утырту

Жир өслегенә деформациясе, грунтларның деформациясе бозылу - боза торган факторлар.

Моның нәтижәсе-корылмаларның нигезләре йомшару, аларны деформациялөү һәм жимерү, сәнәгать объектлары эшендә өзеклекләр, территорияне эксплуатациялөүдән вакытлыча чыгу.

Рискны киметү буенча чаралар – өслек суларын агуны оештыру; жир асты суларын дренировкалау; трамблау, вибрация, йомарлау юлы белән грунтларның утырту үзгәртүләрен бетерү; силикатлаштыру, цемент эретмәсе белән туендыру; биналарны конструктив көчәйтү.

СНИП 22-01-95 «Куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы» нигезендә, жирлек территориясендә урман токымнары утырту куркынычы категориясе «уртача куркыныч» дип бәяләнә.

7. Яссы һәм чокыр эрозия

Грунтлар юылу, промоин һәм чокырлар барлыкка килү – боза торган факторлар.

Нәтижеләре-туфракның уңдырышлы катламын юк итү; елгаларны һәм сулыкларны чистарту; сугару һәм дренаж системаларын кудыру; биналар һәм корылмаларны жимерү; юллар юу.

Куркынычны киметү буенча чаралар-өске суларны агызуны оештыру, саклагыч урман полосаларын булдыру, үсемлекләрнең чокырларын ныгыту, чокырларны юу һәм күмү.

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә эрозия процессларының барлыкка килүе авыл хужалыгы жирләре территорияләренә туры китерелгән.

СНиП 22-01-95 «Куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы» нигезендә, жирлек территориясендә яссылык һәм чокыр эрозиясе барлыкка килү куркынычының категориясе «чамадан тыш куркыныч» дип бәяләнә.

8. Кабару

Боз барлыкка килү, грунт күләменә механик үзгәрешләре – боза торган факторлар.

Нәтижәдә-биналарның һәм корылмаларның нигезләренә зыян китерү, инженерлык коммуникацияләрен жимерү.

Куркынычны киметү буенча чаралар – грунт туңган тирәнлектән түбәнрәк бина һәм корылмаларның нигезләрен тирәнәйтү, өске суларны агызуны оештыру, юллар төзегәндә саклагыч жайланмаларны (ялганма, рәшәткәләрне) куллану.

СНиП 22-01-95 «Куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы» нигезендә, жирлек территориясендә бәла барлыкка килү куркынычы категориясе «чамадан тыш куркыныч» дип бәяләнә.

Куркыныч гидрологик күренешләр һәм процесслар

1. Су басу

Боза торган факторлар-грунт сулары дәрәжәсен күтәрү, грунт сулары агымының гидродинамик басымы, туфрак һәм грунтларның пычрануы (катылуы), жир асты металл конструкцияләренә коррозиясе.

Нәтижәдә-биналарның һәм жир асты коммуникацияләренә подвалларын су басу, инженерлык коммуникацияләрендә аварияләр, биналар һәм корылмаларның бер өлешен утырту һәм кабару

Куркынычны киметү буенча чаралар-өслек суларын агызуны оештыру, жир асты суларын дренировкалау.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 16.02.2009 елдагы 301-р номерлы боерыгы белән расланган язгы ташу чорында су басу зоналарына элэгүче Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлегенә нигезендә Олы Меми авыл жирлегендә андый торак пунктлар юк.

2. Су агымы

Зарарлаучы факторлар-су агымы гидросфера, туфрак, грунт пычрану.

Нәтижеләре-су басу, туфрак юу, туфракның агымдагы торышы барлыкка килү, корылмаларны жимерү, транспорт һәм тышкы эшләр башкаруда кыенлыклар, инженерлык коммуникацияләрендә аварияләр, юл-транспорт һәлакәтләре.

Куркынычны киметү буенча чаралар – территорияләренә, биналарны һәм корылмаларны инженерлык ягыннан саклауны оештыру; гидродинамик факторлар йогынтысына дучар булган территорияләрдән читтә объектларны урнаштыру; су басуга һәм су басуга дучар булган территорияләрдә пычрану чыганакларын урнаштырмау; сулыклар һәм сулыклар ярлары буенча саклагыч гидротехник корылмалар урнаштыру.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 16.02.2009 елдагы 301-р номерлы боерыгы белән расланган язгы ташу чорында су басу зоналарына элэгүче Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлеге нигезендә Олы Меми авыл жирлегендә андый торак пунктлар юк.

3. Елга эрозиясе

Су агымының гидродинамик басымы, елга үзәне деформациясе зарарлый торган факторлар.

Нәтижәдә-юлларны, коммуналь системаларны, биналарны һәм корылмаларны жимерү; авыл хужалыгы жирләреннән яр буе территорияләрен кире алмау; урман югалту.

Куркынычны киметү буенча чаралар – яр ныгыту корылмалары төзү, елгаларда даими чаралар оештыру (елга үзәннен оештыру), барражлар системасы ярдәмендә елга төбененә озайтылган уклоннарын киметү, яр буе зонасында дымлы яшел үсентеләр оештыру.

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә елга эрозиясе барлыкка килү водотокларга һәм аларның үзәннәренә туры китерелгән.

«Куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы» СНИП 22-01-95 нигезендә, жирлек территориясендә елга эрозиясе барлыкка килү куркынычы категориясе «чамадан тыш куркыныч» дип бәяләнә.

Куркыныч метеорологик күренешләр һәм процесслар

1. Көчле жил, давиллар, өермәләр

Зарарлаучы факторлар-жил агымы, жил йөкләнеше, аэродинамик басым, һаваның көчле бозылуы.

Нәтижәдә, биналарга һәм корылмаларга зыян килү яки жимерелү, транспорт эшендә һәм тышкы эшләр башкаруда кыенлыктар, инженерлык коммуникацияләрендә аварияләр, юл-транспорт һәлакәтләре, халыкның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янау.

Хәвеф-хәтәрне киметү чаралары-куркыныч производстволарны урнаштыруны чикләү, искергән яки гади булмаган биналарны һәм корылмаларны сүтү, зыян күргән һәм иске агачларны кисү, халыкны үз вакытында фаразлау һәм коткару хезмәтләре персоналын гадәттән тыш хәл шартларында эшләргә әзерләү буенча чаралар күрү.

СНИП 22-01-95 «Куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы» нигезендә, жирлек территориясендә ураганнар һәм үлемнәр барлыкка килү куркынычы категориясе «чамадан тыш куркыныч» дип бәяләнә.

2. Көчле явым-төшем

Зарарлаучы факторлар-су агымы (агымы), территорияне су басу, кар йөкләнеше, жил йөкләнеше, кар көртләре, бозлавык йөкләнеше, бөрү.

Нәтижәләре-биналарны һәм корылмаларны су басу, жимерү яки жимерү, транспорт эшендә һәм тышкы эшләр башкаруда кыенлыктар, инженерлык коммуникацияләрендә аварияләр, юл-транспорт һәлакәтләре, халыкның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янау.

Куркынычны киметү буенча чаралар-территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны инженерлык ягыннан саклауны оештыру, халыкны кисәтү һәм коткару хезмәтләре персоналын гадәттән тыш хәл шартларында эшләргә әзерләү буенча үз вакытында прогноз ясау һәм чаралар күрү.

Табигать янгыннары

Таң калдыра торган факторлар-Ялкын, жылылык агымы, жылылык сугу, һаваны бутау, атмосфера, туфрак, грунт, гидросфералар пычрату.

Нәтижәләре-төтенләнү, урман яну, халыкның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янау, корылмаларга зыян китерү, транспорт эшендә һәм тышкы эшләр башкаруда кыенлыктар, юл-транспорт һәлакәтләре.

Куркынычны киметү буенча чаралар-янгынга каршы өзеклекләр урнаштыру, янғын сакчылыгы бүлекчәләрен оптимальләштерү, корткычларга һәм янғыннарга зыян килгән агачларны кисү.

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә табигый (урман) янғыннарны килеп чыгу мөмкинлеге көньяк, көнбатыш һәм көнчыгыш өлешләрендәге эре урман массивларына туры китерелгән. Дала һәм ландшафтлы табигать янғыннарны барлыкка килү характерлы түгел.

«Татарстан Республикасында янғын куркынычсызлыгын тәэмин итүгә юнәлдерелгән чаралар турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2014 елның 12 апрелендәге 236 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 24 мартындагы 163 номерлы карары нигезендә Олы Меми авыл жирлегенә торак пунктлары һәм башка территорияләре һәм объектлары (торак пунктлар; гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача берләшмәләре; балаларның ялын оештыручы оешмалар һәм аларны сәламәтләндерү; икътисад объектлары, сәламәтләндерү оешмалары) һәм урман янғыннарына янаган объектлар исемлегенә керми.

Табигый характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычына дучар булган территорияләр чикләре Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының норматив хокукый актлары белән билгеләнмәгән.

Татарстан Республикасы Гражданның оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы тарафыннан бирелгән белешмәләр турында (3428/Т хат-3-1-7 2018 елның 18 апреленнән), табигый характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычына дучар булган территорияләр чикләре турында мәгълүмат юк.

Моннан тыш, Россия Федерациясә Хөкүмәтенә 18.04.2014 ел, № 360 карары нигезендә, «Су басу зоналарының су басу зоналары чикләрен билгеләү турында» карар нигезендә, күчмә милекнең Бердәм дәүләт реестрына аларның чикләре турында белешмәләр кертү датасыннан билгеле булып санала. Олы Меми авыл жирлеге территориясенә карата су басу, су басу зоналары чикләре турында мәгълүмат күчмә милекнең Бердәм дәүләт реестрында юк.

9.2. Авыл жирлеге территориясендә, шулай ук жирлек территориясә янында техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаclarы исемлеге

Химик куркыныч объектлар

Территориядә химик куркыныч объектлар булу нәтижәсә булып авария-химик куркыныч матдәләр чыгару куркынычы янап, мөмкин булган аварияләр тора.

Зарарлаучы факторлар-куркыныч химик матдәләргә су сибү яки ташлау.

Нәтижәләре-кешеләрнең, авыл хужалыгы хайваннарының һәм үсемлекләренәң үлүе яки химик зарарлануы; азык-төлекнең, азык чималының һәм терлек азыгының химик зарарлануы; әйләнә-тирә табигать мохитенәң химик зарарлануы.

Рискны киметү буенча чаралар – химия сәнәгәте предприятиеләренәң торышы мониторингы, житештерү процессларының технологик куркынычсызлыгын һәм мондый предприятиеләр жиһазларының эксплуатацион ышанычлылыгын арттыру;

химик авариялар барлыкка килү мөмкинлеген фаразлау; химик куркыныч матдәләр булган авария резервуарларын, ловушкаларны, нишаларны саклау астында урнаштыру.

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә химик куркыныч объектлар юк.

Янгын куркынычсызлыгы объектлары

Территориядә шартлаткыч объектлар булу нәтижәсендә мөмкин булган янгыннар һәм шартлаулар килеп чыга.

Таң калдыра торган факторлар - ялкын, очкын, шартлау, бәрелгеч дулкын, жылытылган һава, токсик продуктлар, төтен.

Нәтижәләре-кешеләрнең сәламәтлегенә зыян килү яисә зыян китерү; биналар һәм корылмаларның жимерелү яки жимерелүе; халык хужалыгына, әйләнә-тирә табигать мохитенә зыян китерү.

Куркынычны киметү чаралары – электр приборларын һәм электр челтәрләрен эксплуатацияләү тәртибен үтәү; янгын куркынычы янаган объектларга караган предприятиеләр хезмәткәрләренә янгынга каршы инструктажы; ирекле янгын сагы оештыру; янмый торган матдәләр һәм материаллар куллану; янгынга каршы кагыйдәләргә һәм нормаларны үтәү.

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә урнашкан янгын куркынычы объектларына түбәндәгеләр керә:

- нефтьне транспортлый торган торбаүткәргечләр (потенциаль куркыныч матдә: нефть; зарарлы торган йогынты чикләре билгеләнмәгән).

Радиацион-куркыныч объектлар

Территориядә радиацион-куркыныч объектлар булу нәтижәсе булып радиоактив матдәләр чыгару куркынычы янаган мөмкин булган авариялар тора.

Зарарлы торган факторлар-радиоактив матдәләр һәм (яки) ионизирующий нурланышларның чыгуы яки чыгарылуы.

Нәтижәләре-кешеләргә, авыл хужалыгы хайваннарын һәм үсемлекләрен, халык хужалыгы объектларын, шулай ук әйләнә-тирә табигый мохитне ионизацияләүче нурланышны нурландыру яки радиоактив пычрату.

Рискны киметү буенча чаралар-дозиметрик һәм радиометрик контрольне гамәлгә ашыру, халык арасында йод профилактикасын үткөрү, пычранган жирләргә дезактивацияләү.

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә радиацион-куркыныч объектлар тәкъдим ителмәгән.

Гидродинамик куркыныч объектлар

Территориядә гидродинамик куркыныч объектларның булуы нәтижәсендә, гидротехник корылмаларның терәк фронты корылмаларының жимерелүе, шартлау дулкыны һәм катастрофик су басу зоналары барлыкка килү, шулай ук шлам саклагычларның жимерелү нәтижәсендә токсик матдәләр белән зарарлану белән бәйлә мөмкин булган авариялар бар.

Шаккаттыргыч факторлар – шартлау дулкыны, су агымы.

Нәтижәләре-катастрофик су басу; кешеләр, авыл хужалыгы хайваннары һәм үсемлекләргә үлү; биналар һәм корылмаларның жимерелү яки жимерелүе; житештерү яки транспорт процессын бозу; әйләнә-тирә табигатькә зыян китерү.

Хәвеф-хәтәрне киметү буенча чаралар – өзеклекнең ихтимал дулкыны йогынтысына дучар булган территориядә торак биналар һәм икътисад объектлары

төзелешен чикләү; жир асты суларын жимерү; ярларны ныгыту эшләрен үткөрү; теке ярның тизлеген киметергә сәләтле түбән идәнле Урманнар утырту.

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә гидродинамик куркыныч объектлар юк.

Куркыныч йөкләр ташыган вакытта транспортта куркыныч хәлләр

Куркыныч йөкләр ташыган вакытта транспорттагы куркыныч хәлләргә керә:

1. Куркыныч йөкләр ташу вакытында автомобиль транспортында мөмкин булган аварияләр

Зарарлы торган факторлар-транспорт чарасының бәрелү, януы; ташыла торган янгын куркынычы йөкнең януы; шартлау һәм яну; ташлана торган куркыныч химик йөкне ташу (ташу, ялкынландыру).

Нәтижәләре-травматизм һәм кешеләрнең үлеме, янгыннар, әйләнә-тирә мохитнең пычрануы, транспорт чараларына зыян китерү, ташыла торган йөкләрне юк итү.

Хәвефне киметү буенча чаралар – куркыныч йөкләрне ташу өлкәсендә норматив документлар таләпләрен үтәү, куркыныч йөк турында мәгълүмат системаларын куллану (мәгълүмати таблицалар, авария һәм мәгълүмати карточкалар), юл шартларын исәпкә алып автотранспорт чараларының хәрәкәт тизлеген чикләү, махсус жиһазландырылган транспорт чараларын куллану, йөк ташу өчен махсус жиһазландырылган таралар куллану.

Олы Меми авыл жирлеге территориясе өчен Р-241 «Казан – Буа – Ульяновск» транзит автомобиль юлы узуга бәйле рәвештә куркыныч йөк ташу вакытында автомобиль транспортында аварияләр барлыкка килү мөмкинлеге хас (потенциаль куркыныч матдәләр: нефть эшкәртү продуктлары, аммиак, сыекландырылган газ, кислоталар һ.б.; зарарлы торган йогынты чикләре билгеләнмәгән).

2. Куркыныч йөкләр ташу вакытында тимер юл транспортында мөмкин булган аварияләр

Зарарлы торган факторлар-транспорт чарасының бәрелү, януы; ташыла торган янгын куркынычы йөкнең януы; шартлау һәм яну; ташлана торган куркыныч химик йөкне ташу (ташу, ялкынландыру).

Нәтижәләре-травматизм һәм кешеләр үлеме, янгыннар, әйләнә-тирә мохитнең пычрануы, транспорт чараларына зыян китерү, тимер юлны жимерү, ташыла торган йөкләрне юк итү.

Хәвефне киметү буенча чаралар – куркыныч йөкләрне ташу өлкәсендә норматив документлар таләпләрен үтәү, куркыныч йөк турында мәгълүмат системаларын куллану, махсус вагоннар һәм контейнерлар куллану, йөкләрне махсус эзерләү һәм төргәкләү, йөкләрне тиешле белгечләр тарафыннан озата бару һәм саклау.

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә куркыныч йөкләр ташыган вакытта тимер юл транспортында аварияләр барлыкка килү мөмкин түгел.

3. Куркыныч йөкләр ташу вакытында су транспортында мөмкин булган аварияләр

Зарарлы торган факторлар-транспорт чарасының бәрелү, януы; ташыла торган янгын куркынычы йөкнең януы; шартлау һәм яну; ташлана торган куркыныч химик йөкне ташу (ташу, ялкынландыру).

Нәтижәдә-кешеләр һәм хайваннарның травматизмы һәм үлүе, янғыннар, әйләнә-тирә мохитнең пычрануы, транспорт чараларына һәм гидротехник объектларга зыян китерү, ташыла торган йөкләрне юк итү.

Хәвефне киметү чаралары-куркыныч йөкләр ташу өлкәсендә норматив документлар таләпләрен үтәү, куркыныч йөк турында мәгълүмат системаларын куллану, йөк ташу өчен махсус жиһазландырылган тара куллану.

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә куркыныч йөкләр ташыган вакытта су транспортында аварияләр барлыкка килү мөмкин түгел.

4. Куркыныч матдәләрне транспортлаганда торба үткәргеч транспортында мөмкин булган аварияләр

Зарарлы торган факторлар-куркыныч химик яки шартлаткыч матдәләр басымы астында ташлану яки агызу, шартлау.

Нәтижәләре-кешеләр һәм хайваннарның травматизмы һәм үлүе, әйләнә-тирә мохитнең пычрануы, икътисадка зыян килү.

Куркынычны киметү буенча чаралар-труба үткәргечләрнең физик яктан искергән яки мораль искергән участкаларын үз вакытында ремонтлау, реконструкцияләү һәм техник хезмәт күрсәтү, торбаүткәргечләрнең торышын мониторинглау системасын оештыру, торбаүткәргечләрне эксплуатацияләүнең технологик алымнарын куллану, торба үткәргечләрне коррозиядән саклауның нәтижәле алымнарын куллану.

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә, жирлек территориясендә магистраль торбаүткәргечләр (потенциаль куркыныч матдәләр: нефть, зарарлаучы йогынты чикләре билгеләнмәгән)узу сәбәпле, куркыныч матдәләрне транспортлаганда, торба үткәргеч транспортында аварияләр барлыкка килү ихтималы бар.

Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычына дучар булган территорияләр чикләре Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының норматив хокукый актлары белән билгеләнмәгән.

Татарстан Республикасы Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы тарафыннан бирелгән белешмәләр турында (3428/Т хат-3-1-7 18.04.2018 ел), техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычына дучар булган территорияләр чикләре турында мәгълүмат юк.

9.3. Жирлек территориясендә биологик-социаль характердагы гадәттән тыш хәлләрнең ихтимал чыганаclarы исемлеге

Биологик куркыныч объектлар

Зарарлаучы факторлар-куркыныч биологик матдәләр таралу –

Нәтижәләре-кешеләрнең, авыл хужалыгы хайваннарының һәм үсемлекләренең биологик зарарлануы яки үлүе; әйләнә-тирә табигать мохитенең биологик зарарлануы.

Рискны киметү буенча чаралар – санитар-гигиена һәм санитар-эпидемиологик кагыйдәләрне, технологик һәм оештыру-техник таләпләрне үтәү; фармацевтика һәм микробиология сәнәгате предприятиеләренең торышы мониторингы, житештерү процессларының технологик куркынычсызлыгын һәм мондый предприятиеләр жиһазларының эксплуатацион ышанычлылыгын арттыру.

Олы Меми авыл жирлеге территориясендә биологик-куркыныч объектлар юк.

Йогышлы авыруларның табиғый учаклары

Зарарлаучы факторлар-йогышлы авыру (патоген микроорганизмнар).

Эпидемия, эпизоотия, эпифитотия нәтижеләре.

Рискны киметү буенча чаралар-карантин, обсервация, йогышлы авыруларны изоляцияләү, санитар һәм эпидемиологик күзәтчелек үткөрү, территорияне санитар саклауны оештыру, эпизоотиягә каршы чаралар үткөрү, ветеринария-санитария күзәтчелеген оештыру.

Жирлек территориясендә йогышлы авыруларның табиғый чыганаclarы юк.

9.4. Янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча чаралар исемлеге

Янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү системасының торышы, шул исәптән янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү объектларының урнашуы турында белешмәләр 2.9.9 «Янғын куркынычсызлыгы» бүлегенең 2.9.9 «Инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү» бүлегенең 2 өлеше 2 өлеше «Жирлекнең хәзерге торышы һәм кулланылышы анализы. Әлеге Томның генераль планы чараларын нигезләү.

Олы Меми авыл жирлеге территориясе өчен актуаль булган янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү чараларына кертергә кирәк:

- янғын чыганагынан читкә таралуны чикләүне тәэмин итүче күләмле-планлаштыру карарларын һәм чараларны куллану;

- эвакуация юллары, янғынны ачыклау системалары (янғын сигнализациясе жайланмалары һәм системалары);

- янғын куркынычсызлыгы классларында һәм янғын куркынычсызлыгы классларында төп төзелеш конструкцияләрен куллану, янғын куркынычсызлыгы таләп ителә торган дәрәжәләргә һәм биналарның һәм корылмаларның конструктив янғын куркынычы классына туры килә торган;

- янғын саклау составларын (шул исәптән антипиреннарны һәм утлы буяуларны) һәм төзелеш конструкцияләренең ут төрлеләге чикләрен арттыру өчен төзелеш материалларын куллану;

- шартлаткыч саклау системаларының технологик жиһазларында урнаштыру;

- янғын сүндерүнең автоматик һәм (яки) автоном жайланмаларын куллану;

- янғын сагы бүлекчәләре эшчәнлеген оештыру;

- янғын сүндерү техникасының янғын урынына тоткарлыксыз үтеп керүен тәэмин итү;

- янғын турында халыкка элементә һәм хәбәр итүне тәэмин итү;

- халыкны янғын куркынычсызлыгы чараларына өйрәтүне оештыру һәм янғын куркынычсызлыгы өлкәсендә пропагандалау.

10. ТӨП ТЕХНИК-ИКТІСАДЫЙ КҮРСӨТКЕЧЛӨР

17таблица

5!№ п/п	Күрсөткечнең атамасы	Үлчөү берәмлеге	Гамәлдәге нигезләмә	Исәп-хисап вакыты
1	Жирлекнең майданы	га	6003,329	6003,329
2	Торак пунктлар территорияләренең майданы	га	200,938	149,7153
	шул исәптән:			
	Олы Меми авылы	га	148,334	113,805
	Заборная Поляна авылы	га	4,991	3,6657
	Ивановское бистәсе	га	47,613	32,2446
3	Даими халык саны	кеше.	332	332 *
4	Торак фонды күләме	мең кв. м.	9,5	9,5 *
5	Территорияләр балансы **			
	шәхси торак йортлар төзү территорияләре	га / %	119,737 / 1,99	119,737 / 1,99
	социаль, ижтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге объектлар территорияләре	га / %	2,019 / 0,03	2,019 / 0,03
	сәнәгать предприятиеләренең житештерү территорияләре:			
	нефть чыгару сәнәгате предприятиеләре территорияләре	га / %	0 / 0	105,619 / 1,76
	авыл хужалыгы предприятиеләре һәм авыл хужалыгын тәэмин итү объектлары территорияләре	га / %	11,831 / 0,2	41,891 / 0,7
	инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары территорияләре	га / %	0,696 / 0,01	0,696 / 0,01
	транспорт инфраструктурасы объектлары территорияләре	га / %	38,08 / 0,63	48,555 / 0,81
	зиратлар территориясе	га / %	1,733 / 0,03	1,733 / 0,03
	авыл хужалыгы жирләре:			
	сөрүлек	га / %	3113,082 / 51,86	3121,799 / 52,0
	көтүлекләр, печәнлекләр, яшьләр	га / %	1229,28 / 20,48	1123,744 / 18,72
	урманнар, бүтән үсемлек:			
	басма	га / %	1254,507 / 20,9	1254,507 / 20,9
	куаклык	га / %	90,67 / 1,51	90,934 / 1,51
	акватория:			
	өске су объектлары	га / %	66,398 / 1,11	66,395 / 1,11

	башка территорияләр:			
	торак пунктларның яшелләнделгән территорияләре	га / %	10,3 / 0,17	25,383 / 0,42
	торак пунктларның башка территорияләре	га / %	64,997 / 1,08	0,0 / 0,0

* торак төзелеше территорияләрен арттыру буенча чаралар булмау белән бәйле яқынча күрсәткечләр күрсәтелгән

** гамәлдәге хәлдә территорияләр балансын исәпләгәндә факттагы функциональ файдалану территорияләре мәйданнары, исәп - হিসап чорына территорияләр балансын-функциональ зоналар тәкъдим иткән планлаштырыла торган функциональ файдалану территорияләре мәйданын исәпкә алынды

Искәрмә.

Авыл хужалыгы җирләре территорияләренең исәп-хисап чорына мәйданнары балансы - 196,819 га тәшкил итә, шуның 146,131 га - территорияләр кимү, территорияләр үсешә 49,313 га - шул исәптән:

- ком чыгару карьерасы урнашуга бәйле рәвештә авыл хужалыгы җирләре территорияләренең 105,619 га кимүе;
- авыл хужалыгы җитештерүен үстөрү өчен территорияләр бүлеп бирү белән бәйле рәвештә авыл хужалыгы җирләре территорияләренең 30,06 га кимүе;
- авыл хужалыгы җирләре территорияләренең планлаштырылган автомобиль юлларын урнаштыру белән бәйле рәвештә 10,452 гектарга кимүе;
- торак пунктларның чикләре үзгәрүгә бәйле рәвештә, авыл хужалыгы җирләре территорияләренең 49,313 га артуы.